

Suomenkielinen laitos

Lainsäädäntö

Sisältö

I Säädökset, jotka on julkaistava

.....

II Säädökset, joita ei tarvitse julkaista

Neuvosto ja komissio

1999/602/EY, EHTY, Euratom:

★ Neuvoston ja komission päätös, tehty 31 päivänä toukokuuta 1999, Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Armenian tasavallan välisen kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen tekemisestä	1
Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Armenian tasavallan kumppanuus- ja yhteistyösopimus	3
Pöytäkirja hallintoviranomaisten keskinäisestä avuannosta tulliasioissa	37
Päätösasiakirja	41

II

(Säädökset, joita ei tarvitse julkaista)

NEUVOSTO JA KOMISSIO

NEUVOSTON JA KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 31 päivänä toukokuuta 1999,

Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Armenian tasavallan välisen kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen tekemisestä

(1999/602/EY, EHTY, Euratom)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, ja

nian tasavallan kumppanuus- ja yhteistyösopimus edistää osaltaan Euroopan yhteisöjen tavoitteiden toteuttamista,

EUROOPAN YTEISÖJEN KOMISSIO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 44 artiklan 2 kohdan, 47 artiklan 2 kohdan viimeisen virkkeen, 55 artiklan, 57 artiklan 2 kohdan, 71 artiklan, 80 artiklan 2 kohdan sekä 93, 94, 133 ja 308 artiklan yhdessä sen 300 artiklan 2 kohdan toisen virkkeen ja 300 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan kanssa,

- 2) tämän sopimuksen tarkoituksena on vahvistaa 18 päivänä joulukuuta 1989 allekirjoitetun ja neuvoston päätöksellä 90/116/ETY⁽²⁾ hyväksytyn Euroopan talousyhteisön ja Euroopan atomienergiayhteisön sekä Socialististen neuvostotasavaltojen liiton välisen kauppaa sekä kaupallista ja taloudellista yhteistyötä koskevalla sopimuksella luotuja siteitä,

ottavat huomioon Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 95 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 101 artiklan toisen kohdan,

- 3) tietyt tässä kumppanuus- ja yhteistyösopimuksessa määrätyt yhteisön kauppapolitiikan soveltamisalaan kuulumatotomat velvoitteet vaikuttavat tai voivat vaikuttaa sijoittautumisoikeuden, liikenteen ja yritysten kohtelun alalla hyväksytyillä yhteisön säädöksillä luotuun järjestelmään,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

ottavat huomioon Euroopan parlamentin puoltavan lausunnon⁽¹⁾,

ovat kuulleet EHTY:n neuvoa-antavaa komiteaa, ja saatuaan neuvoston puoltavan lausunnon,

- 4) kyseisessä sopimuksessa asetetaan Euroopan yhteisölle tietyt velvoitteita, jotka koskevat pääomanliikkeitä ja maksuja yhteisön ja Armenian tasavallan välillä,

ottavat huomioon neuvoston Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen 101 artiklan mukaisesti antaman hyväksymisen,

- 5) siltä osin kuin kyseinen sopimus vaikuttaa eri jäsenvaltioissa olevia yhtiöitä koskeviin sulautumisiin, diffuusioihin, varojensirtoihin ja osakkeidenvaihtoihin sovellettavasta yhteisestä verojärjestelmästä 23 päivänä heinäkuuta 1990 annettuun neuvoston direktiiviin N:o 90/434/ETY⁽³⁾ ja eri jäsenvaltioissa sijaitseviin emo- ja tytäryhtiöihin sovellettavasta yhteisestä verojärjestelmästä 23 päivänä heinäkuuta

sekä katsovat, että

- 1) Luxemburgissa 22 päivänä huhtikuuta 1996 allekirjoitettu Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Arme-

⁽¹⁾ EYVL C 115, 14.4.1997, s. 190.

⁽²⁾ EYVL L 68, 15.3.1990, s. 1.

⁽³⁾ EYVL L 225, 20.8.1990, s. 1.

1990 annettuun neuvoston direktiiviin N:o 90/435/ETY⁽¹⁾, joiden perustana on Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 94 artikla, kyseistä artiklaa on pidettävä oikeudellisenä perustana,

- 6) sopimuksen tietyissä määräyksissä asetetaan yhteisölle rajat ylittävää yhteistyötä laajempia velvoitteita palvelujen tarjoamisen osalta, ja
- 7) Euroopan yhteisön perustamissopimuksessa ei ole määräyksiä erityisistä valtuuksista tiettyjen sopimuksen määräysten osalta, jotka yhteisön on pantava täytäntöön, ja näissä tapauksissa voidaan soveltaa Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 308 artiklaa,

OVAT PÄÄTTÄNEET SEURAAVAA:

1 artikla

Hyväksytään Euroopan yhteisön, Euroopan hiili- ja teräsyhteisön ja Euroopan atomienergiayhteisön puolesta Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Armenian tasavallan välinen kumppanuus- ja yhteistyösopimus, pöytäkirja, julistukset ja kirjeenvaihto.

Kyseiset tekstit ovat tämän päätöksen liitteenä.

2 artikla

1. Päätöksen yhteisön kannasta yhteistyöneuvostossa ja yhteistyökomiteassa silloin, kun tämä toimii yhteistyöneuvoston

valtuuttamana, tekee neuvosto komission ehdotuksesta tai tarvittaessa komissio Euroopan yhteisön, Euroopan hiili- ja teräsyhteisön sekä Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimusten asiaa koskevien määräysten mukaisesti.

2. Kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen 79 artiklan mukaan neuvoston puheenjohtaja toimii yhteistyöneuvoston puheenjohtajana ja esittää yhteisön kannan. Yhteistyökomitean työjärjestyksen mukaan komission edustaja toimii yhteistyökomitean puheenjohtajana ja esittää yhteisön kannan.

3. Neuvosto tai komissio päättää tapauskohtaisesti yhteistyöneuvoston ja yhteistyökomitean suositusten julkaisemisesta *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

3 artikla

Neuvoston puheenjohtaja antaa sopimuksen 101 artiklassa määrätyn tiedotuksen Euroopan yhteisön puolesta. Komission puheenjohtaja antaa vastaavan tiedotuksen Euroopan hiili- ja teräsyhteisön sekä Euroopan atomienergiayhteisön puolesta.

Tehty Brysselissä 31 päivänä toukokuuta 1999.

Komission puolesta

J. SANTER

Puheenjohtaja

Neuvoston puolesta

O. SCHILY

Puheenjohtaja

⁽¹⁾ EYVL L 225, 20.8.1990, s. 6.

Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä**Armenian tasavallan****KUMPPANUUS- JA YHTEISTYÖSOPIMUS**

BELGIAN KUNINGASKUNTA,

TANSKAN KUNINGASKUNTA,

SAKSAN LIITTOTASAVALTA,

HELLEENIEN TASAVALTA,

ESPANJAN KUNINGASKUNTA,

RANSKAN TASAVALTA,

IRLANTI,

ITALIAN TASAVALTA,

LUXEMBURGIN SUURHERTTUAKUNTA,

ALANKOMAIDEN KUNINGASKUNTA,

ITÄVALLAN TASAVALTA,

PORTUGALIN TASAVALTA,

SUOMEN TASAVALTA,

RUOTSIN KUNINGASKUNTA,

ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-IRLANNIN YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA,

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen, Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen ja Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen sopimuspuolet,

jäljempänä 'jäsenvaltiot', ja

EUROOPAN YHTEISÖ, EUROOPAN HIILI- JA TERÄSYHTEISÖ SEKÄ EUROOPAN ATOMIENERGIAYHTEISÖ,

jäljempänä 'yhteisö',

sekä

ARMENIAN TASAVALTA,

jotka

PITÄVÄT MERKITTÄVINÄ yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Armenian tasavallan välisiä siteitä ja yhteisiä arvoja,

TUNNUSTAVAT yhteisön ja Armenian tasavallan haluavan lujittaa näitä siteitä sekä perustaa kumppanuuden ja yhteistyön, joilla lujitettaisiin ja laajennettaisiin niitä suhteita, jotka luotiin 18 päivänä joulukuuta 1989 allekirjoitetulla Euroopan talousyhteisön ja Euroopan atomienergiayhteisön sekä Sosialististen neuvostotasavaltojen liiton kauppaa sekä kaupallista ja taloudellista yhteistyötä koskevalla sopimuksella,

OTTAVAT HUOMIOON yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Armenian tasavallan sitoutumisen poliittisten ja taloudellisten vapauksien vahvistamiseen, jotka ovat itse kumppanuuden perusta,

OTTAVAT HUOMIOON osapuolten sitoutumisen kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden samoin kuin riitojen rauhanomaisen ratkaisun edistämiseen sekä yhteistyöhön tämän päämäärän saavuttamiseksi Yhdistyneissä Kansakunnissa ja Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestössä (ETYJ)),

OTTAVAT HUOMIOON yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Armenian tasavallan lujan sitoutumisen panemaan täysimääräisesti täytäntöön kaikki periaatteet ja määräykset, jotka sisältyvät Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökokouksen (ETYK) päätöksiin, Wienin ja Madridin seuranta kokousten päätöksiin, taloudellista yhteistyötä koskevan Bonnin ETY-kokouksen asiakirjaan, uutta Eurooppaa koskevaan Pariisin peruskirjaan, Helsingin ETYK-asiakirjaan "Muutoksen haasteet" vuodelta 1992 sekä muihin ETYJ:n perustavaa laatua oleviin asiakirjoihin,

TUNNUSTAVAT tässä yhteydessä, että tukemalla Armenian tasavallan itsenäisyyttä, täysivaltaisuutta ja alueellista koskemattomuutta myötävaikutetaan rauhan ja vakaiden olojen turvaamiseen Euroopassa,

OVAT VAKUUTTUNEITA oikeusvaltion periaatteen ja ihmisoikeuksien kunnioittamisen, erityisesti vähemmistöjen ihmisoikeuksien kunnioittamisen, monipuoluejärjestelmän ja siihen kuuluvien vapaiden demokraattisten vaalien aikaan saamisen sekä markkinatalouteen siirtymiseksi tarkoitetun taloudellisen vapauttamisen ensisijaisen tärkeästä merkityksestä,

USKOVAT, että tämän kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen täysimääräinen soveltaminen on Armenian tasavallan poliittisten, taloudellisten ja oikeudellisten uudistusten jatkumisesta ja toteutumisesta sekä yhteistyössä tarvittavien tekijöiden käyttöönotosta riippuva samalla kun sillä vaikutetaan niiden jatkumiseen ja toteutumiseen erityisesti Bonnin ETY-kokouksessa tehtyjen päätelmien perusteella,

HALUAVAT kannustaa naapurimaiden välistä alueellista yhteistyötä tämän sopimuksen soveltamisalaa kuuluvilla aloilla alueen hyvinvoinnin ja vakauden edistämiseksi, erityisesti Transkaukasian itsenäisten valtioiden ja muiden naapurivaltioiden välisen yhteistyön ja keskinäisen luottamuksen edistämiseen tähtäävien aloitteiden osalta,

HALUAVAT aloittaa säännöllisen poliittisen vuoropuhelun molempia osapuolia kiinnostavista kahdenvälistä, alueellisista ja kansainvälisistä kysymyksistä sekä kehittää sitä,

TUNNUSTAVAT Armenian tasavallan halun solmia läheisen yhteistyön eurooppalaisten toimielinten kanssa ja TUKEVAT sitä,

OTTAVAT HUOMIOON tarpeen edistää investointitoimintaa Armenian tasavallassa, energia-ala mukaan lukien, ja sen, että yhteisö ja sen jäsenvaltiot pitävät tärkeinä yhtäläisiä edellytyksiä energiatuotteiden kauttakulkuun ja vientiin, vahvistavat Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Armenian tasavallan sitoutumisen Euroopan energiaperuskirjaan sekä energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen ja energiatehokkuudesta ja siihen liittyvistä ympäristönäkökohdista tehdyn energiaperuskirjan pöytäkirjan täysimääräiseen täytäntöönpanoon,

KIINNITTÄVÄT HUOMIOTA yhteisön haluun tehdä taloudellista yhteistyötä sekä antaa tarvittaessa teknistä apua,

PITÄVÄT MIELESSÄ sopimuksen tarpeellisuuden edistettäessä Armenian tasavallan lähentämistä asteittain Euroopan ja sen lähialueiden laajenevaan yhteistyöalueeseen ja Armenian tasavallan asteittaista yhäntymistä avoimeen kansainväliseen järjestelmään,

PITÄVÄT MERKITTÄVÄNÄ osapuolten sitoutumista kaupan vapauttamiseen Maailman kauppajärjestön (WTO) sääntöjen mukaisesti,

OVAT TIETOISIA tarpeesta parantaa liiketoimintaa ja investointeja koskevia edellytyksiä sekä yhtiöiden perustamiseen, työvoimaan, palvelujen tarjoamiseen ja pääomien liikkuvuuteen liittyviä edellytyksiä,

PANEVAT TYYTYVÄISINÄ MERKILLE JA TUNNUSTAVAT Armenian tasavallan pyrkimysten, joiden tavoitteena on valtiojohtoisesta ja keskusjohtoisesta taloudesta markkinatalouteen siirtyminen, merkityksen,

OVAT VAKUUTTUNEITA, että tämä sopimus luo uudet olosuhteet osapuolten välisille taloudellisille suhteille ja erityisesti kaupan ja investointien kehittämiseksi, jotka ovat olennaisen tärkeitä talouden rakenneuudistuksen ja teknologian nykyaikaistamisen kannalta,

HALUAVAT luoda tiiviin yhteistyön ympäristönsuojelun alalla ottaen huomioon osapuolten välisen keskinäisen riippuvuuden tällä alalla,

TUNNUSTAVAT laittoman maahanmuuton ehkäisemiseksi ja valvomiseksi tehtävän yhteistyön olevan yksi tämän sopimuksen pääasiallisista tavoitteista, ja

HALUAVAT luoda perustan yhteistyölle kulttuurin alalla ja parantaa tiedon kulkua,

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

1 artikla

Perustetaan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Armenian tasavallan välinen kumppanuus. Tämän kumppanuuden tavoitteena on:

- luoda asianmukainen rakenne osapuolten väliselle poliittiselle vuoropuhelulle, jolla mahdollistettaisiin poliittisten suhteiden kehittäminen,
- tukea Armenian tasavaltaa sen pyrkimyksissä lujittaa demokratiaansa ja kehittää talouttaan sekä saattaa päätökseen siirtyminen markkinatalouteen,
- edistää kauppaa ja investointeja sekä osapuolten välisiä sopusointuisia taloudellisia suhteita niiden keskeisen taloudellisen kehityksen edistämiseksi,
- luoda perusta lainsäädännölliselle, taloudelliselle, sosiaaliselle, rahoitusalan ja siviilitarkoituksiin suunnatulle tieteelliselle yhteistyölle sekä tekniikan ja kulttuurin alan yhteistyölle.

I OSASTO

YLEISET PERIAATTEET

2 artikla

Osapuolten sisäiset ja ulkoiset toimintaperiaatteet perustuvat kansanvallan, kansainvälisen oikeuden periaatteiden ja ihmisoikeuksien, sellaisina kuin ne määritellään erityisesti Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjassa, Helsingin päätösasiakirjassa ja uutta Eurooppaa koskevassa Pariisin peruskirjassa, sekä markkinatalouden periaatteiden, mukaan lukien Bonnin ETY-kokouksen asiakirjoissa ilmaistut periaatteet, kunnioittamiseen, ja ne muodostavat olennaisen osan kumppanuutta ja tätä sopimusta.

3 artikla

Osapuolet pitävät hyvinvointinsa ja vakautensa varmistamiseksi olennaisen tärkeänä sitä, että Sosialististen neuvostotasavaltojen liiton hajotessa syntyneet uudet itsenäiset valtiot, jäljempänä 'itsenäiset valtiot', jatkaisivat ja kehittäisivät keskinäistä yhteistyötään hyvien naapurisuhteiden hengessä noudattaen Helsingin päätösasiakirjan periaatteita ja kansainvälistä oikeutta, ja ne pyrkivät kaikin tavoin edistämään tätä prosessia.

4 artikla

Osapuolet tarkastelevat tarvittaessa olosuhteiden muutosta Armenian tasavallassa, erityisesti taloudellisten olosuhteiden ja markkinatalouteen tähtäävien taloudellisten uudistusten toteuttamisen osalta. Yhteistyöneuvosto voi tehdä suosituksia osapuolille minkä tahansa tämän sopimuksen osan kehittämistä näiden olosuhteiden perusteella.

II OSASTO

POLIITTINEN VUOROPUHELU

5 artikla

Osapuolet aloittavat säännöllisen poliittisen vuoropuhelun, jota ne aikovat kehittää ja vahvistaa. Tämä vuoropuhelu edistää ja lujittaa yhteisön ja Armenian tasavallan välistä lähentymistä, tukee kyseisessä maassa tällä hetkellä tapahtuvia poliittisia ja taloudellisia muutoksia sekä edistää uusien yhteistyömuotojen luomista. Poliittisella vuoropuhelulla:

- lujitetaan Armenian tasavallan sekä yhteisön ja sen jäsenvaltioiden ja samalla koko demokraattisten valtioiden yhteisön välisiä yhteyksiä. Tällä sopimuksella saavutettu taloudellinen lähentyminen johtaa poliittisten suhteiden syvenemiseen,
- saavutetaan näkökantojen lisääntynyt lähentyminen molempia osapuolia koskevissa kansainvälisissä kysymyksissä millä siten lisätään alueen turvallisuutta ja vakautta sekä edistetään Transkaukasian itsenäisten valtioiden tulevaa kehitystä,
- varmistetaan, että osapuolet pyrkivät toimimaan yhteistyössä Euroopan vakauden ja turvallisuuden lujittamista, demokratian periaatteiden noudattamisen sekä ihmisoikeuksien kunnioittamista, erityisesti vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden ihmisoikeuksien kunnioittamista ja edistämistä koskevissa kysymyksissä, ja että osapuolet neuvottelevat tarvittaessa näihin liittyvistä kysymyksistä.

Tällaista vuoropuhelua voidaan käydä alueellisella tasolla tarkoituksena myötävaikuttaa alueellisten selkkausten ratkaisemiseen ja jännitteiden lieventämiseen.

6 artikla

Ministeritasolla poliittista vuoropuhelua käydään 78 artiklalla perustetussa yhteistyöneuvostossa ja muissa tapauksissa yhteisestä sopimuksesta.

7 artikla

Osapuolet käyttävät myös muita poliittisen vuoropuhelun menettelyjä ja keinoja, joita ovat erityisesti:

- korkean virkamiestason säännölliset kokoukset yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Armenian tasavallan edustajien välillä,
- osapuolten välisten diplomaattisten yhteyksien täysimääräinen käyttö, mukaan lukien asianmukaiset kahdenväliset ja monenväliset yhteydet, esimerkiksi Yhdistyneet Kansakunnat, ETYJ:n kokoukset ja muut yhteydet,
- kaikki muut keinot, mukaan lukien mahdolliset asiantuntijakokoukset, joilla edistettäisiin tämän vuoropuhelun vakiinnuttamista ja kehittämistä.

8 artikla

Parlamentaarisella tasolla poliittista vuoropuhelua käydään 83 artiklalla perustetussa parlamentaarisessa yhteistyökomiteassa.

III OSASTO

TAVARAKAUPPA

9 artikla

1. Osapuolet myöntävät toisilleen suosituimmuuskohtelun kaikilla aloilla seuraavien osalta:

- tuontiin ja vientiin sovellettavat tullit ja maksut, mukaan lukien mainittujen tullien ja maksujen kantamisenetelmä,
- tullausta, kauttakuljetusta, varastoja ja uudelleenlastausta koskevat määräykset,
- verot ja muut sisäiset maksut, joita sovelletaan tuotuihin tavaroihin välittömästi tai välillisesti,

— maksutavat ja kyseisten maksujen siirrot,

— säännöt, jotka koskevat tavaroiden myyntiä, ostoa, kuljetusta, jakelua ja käyttöä kotimaan markkinoilla.

2. Mitä 1 kohdassa määrätään ei sovelleta:

- a) etuuksiin, jotka myönnetään tulliliiton tai vapaakauppa-alueen perustamiseksi taikka tällaisen liiton tai alueen perustamisen perusteella;
- b) etuuksiin, jotka myönnetään tietyille maille WTO:n sääntöjen ja muiden kehitysmaita suosivien kansainvälisten järjestelyjen mukaisesti;

c) etuuksiin, jotka myönnetään rajaliikenteen helpottamiseksi maille, joilla on yhteinen raja.

13 artikla

3. Mitä 1 kohdassa määrätään, ei sovelleta liitteessä I määriteltyihin Armenian tasavallan muille Sosialististen neuvostotasavaltojen liiton hajotessa syntyneille valtioille myöntämiin etuuksiin siirtymäaikana, joka päättyy Armenian tasavallan liitteessä WTO:hon tai 31 päivänä joulukuuta 1998, sen mukaan, kumpi ajankohta on aikaisempi.

10 artikla

1. Osapuolet ovat yhtä mieltä siitä, että vapaan kauttakuljetuksen periaate on tämän sopimuksen saavuttamisen olennainen edellytys.

Tässä yhteydessä kukin osapuoli sallii toisen osapuolen tullialueelta peräisin olevien tai sen tullialueelle tarkoitettujen tavaroiden rajoittamattoman kuljetuksen alueensa kautta tai läpi.

2. GATTin V artiklan 2, 3, 4 ja 5 kohdan määräyksiä sovelletaan osapuolten välillä.

3. Tämän artiklan määräykset eivät kuitenkaan rajoita erityisaloihin, erityisesti kuljetusalaan, tai osapuolten välillä sovituihin tuotteisiin, liittyvien erityismääräysten soveltamista.

11 artikla

Kumpikin osapuoli myöntää lisäksi toiselle osapuolelle vapautuksen väliaikaisesti maahantuotujen tavaroiden tuontimaksuista ja tulleista lainsäädäntönsä mukaisesti asiaa koskevissa muissa osapuolta sitovissa kansainvälisissä yleissopimuksissa määrättyissä tapauksissa ja niissä määrättyjä menettelyjä noudattaen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta kumpaakin osapuolta sitovista tavaroiden väliaikaista maahantuontia koskevista kansainvälisistä yleissopimuksista johtuvia oikeuksia ja velvollisuuksia. Olosuhteet, joiden perusteella kyseinen osapuoli on hyväksynyt tällaisesta yleissopimuksesta johtuvat velvollisuudet, otetaan huomioon.

12 artikla

1. Armenian tasavallasta peräisin olevat tavarat tuodaan yhteisöön ilman määrällisiä rajoituksia, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän sopimuksen 14, 17 ja 18 artiklan määräysten soveltamista.

2. Yhteisöstä peräisin olevat tuotteet tuodaan Armenian tasavaltaan ilman määrällisiä rajoituksia ja vaikutukseltaan vastaavia toimenpiteitä.

Tavaroiden kauppaa käydään osapuolten välillä markkinahinnoin.

14 artikla

1. Kun tietyn tuotteen tuonti toisen osapuolen alueelle lisääntyy sellaisiin määriin tai sillä tavoin, että se aiheuttaa tai uhkaa aiheuttaa vahinkoa samankaltaisten tai suoraan niiden kanssa kilpailevien tuotteiden kotimaisille valmistajille, yhteisö tai Armenian tasavalta, siitä riippuen, kumpaa asia koskee, voi toteuttaa aiheelliset toimenpiteet seuraavien menettelyjen ja edellytysten mukaisesti.

2. Ennen toimenpiteiden toteuttamista tai tapauksissa, joihin sovelletaan 4 kohtaa mahdollisimman pian toteuttamisen jälkeen, yhteisö tai Armenian tasavalta tapauksen mukaan voi toimittaa yhteistyöneuvostolle kaikki asiaankuuluvat tiedot molempien osapuolten hyväksyttävissä olevan ratkaisun saavuttamiseksi XI osaston määräysten mukaisesti.

3. Jos osapuolet eivät neuvottelujen tuloksena pääse yhteisymmärrykseen tilanteen välttämiseksi tarvittavista toimista 30 päivän kuluessa asian saattamisesta yhteistyöneuvoston käsiteltäväksi, neuvotteluja pyytänyt osapuoli saa rajoittaa kyseisten tuotteiden tuontia siinä määrin ja siksi ajaksi kuin on tarpeen vahingon torjumiseksi tai korjaamiseksi taikka toteuttaa muita aiheellisia toimenpiteitä.

4. Kriittisissä olosuhteissa, joissa viive saattaisi aiheuttaa vaikeasti korjattavia vahinkoja, osapuolet voivat toteuttaa toimenpiteet ennen neuvotteluja sillä edellytyksellä, että neuvottelut käydään viipymättä tällaisen toiminnan toteuttamisen jälkeen.

5. Valittaessa tämän artiklan mukaisia toimenpiteitä osapuolet pitävät ensisijaisina niitä toimenpiteitä, jotka aiheuttavat vähiten häiriötä tämän sopimuksen tavoitteiden toteutumiseksi.

6. Tämän artiklan määräykset eivät estä osapuolia ottamasta käyttöön polkumyynnin vastaisia toimenpiteitä tai tasoitustoimenpiteitä GATTin VI artiklan, GATTin VI artiklan täytäntöönpanosta tehdyn sopimuksen, GATTin VI, XVI ja XXIII artiklan tulkinnasta ja soveltamisesta tehdyn sopimuksen tai asiaan liittyvän kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

15 artikla

Osapuolet sitoutuvat harkitsemaan tämän osapuolten välistä tavarakauppaa koskevan sopimuksen määräysten kehittämistä olosuhteiden mukaan, mukaan lukien Armenian tasavallan liittymisestä WTO:hon aiheutuva tilanne. Yhteistyöneuvosto voi antaa osapuolille tällaista kehittämistä koskevia suosituksia, jotka voitaisiin toteuttaa osapuolten välisen sopimuksen perusteella niiden omia menettelyjä noudattaen, jos ne hyväksytään.

16 artikla

Tämä sopimus ei estä sellaisia tuontia, vientiä tai tavaroiden kauttakuljetusta koskevia kieltoja tai rajoituksia, jotka ovat perusteltuja julkisen moraalin, yleisen järjestyksen tai turvallisuuden kannalta, ihmisten, eläinten tai kasvien terveyden ja elämän suojelemiseksi, luonnonvarojen suojelemiseksi, taiteellisten, historiallisten tai arkeologisten kansallisaarteiden suojelemiseksi taikka henkisen, teollisen ja kaupallisen omaisuuden suojelemiseksi tai kultaa ja hopeaa koskevien sääntöjen perusteella. Nämä kiellot tai rajoitukset eivät kuitenkaan saa olla keino mielivaltaiseen syrjintään tai osapuolten välisen kaupan peiteltyyn rajoittamiseen.

17 artikla

Tämä osasto ei koske niiden tekstiilituotteiden kauppaa, jotka kuuluvat yhdistetyn nimikkeistön 50–63 lukuun. Näiden tuotteiden kauppaa säännellään erillisellä sopimuksella, joka parafoitiin 18 päivänä tammikuuta 1996 ja jota on väliaikaisesti sovellettu 1 päivästä tammikuuta 1996.

21 artikla

Yhteistyöneuvosto tutkii, mitä parannuksia voidaan tehdä liiketalan henkilöiden työoloihin osapuolten kansainvälisten sitou-

18 artikla

1. Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen alaan kuuluvien tuotteiden kauppaa säännellään tämän osaston määräyksillä, lukuun ottamatta 12 artiklaa.

2. Perustetaan hiili- ja teräsasioita käsittelevä yhteydenpitoryhmä, joka muodostuu yhteisön edustajista ja Armenian tasavallan edustajista.

Yhteydenpitoryhmä vaihtaa säännöllisesti osapuolia kiinnostavia hiili- ja teräsasioita koskevia tietoja.

19 artikla

Ydinaineiden kauppaa koskevat Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen määräykset. Tarvittaessa ydinaineiden kauppaa säännellään Euroopan atomienergiayhteisön ja Armenian tasavallan välillä tehtävän erityissopimuksen määräyksin.

IV OSASTO

LIIKETOIMINTAA JA INVESTOINTEJA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

I LUKU

musten mukaisesti, mukaan lukien Bonnin ETY-kokouksen asiakirjassa esitetyt sitoumukset.

TYÖEHDOT

22 artikla

20 artikla

Yhteistyöneuvosto antaa 20 ja 21 artiklan täytäntöönpanoa koskevia suosituksia.

1. Jollei jäsenvaltioissa sovellettavasta lainsäädännöstä, edellytyksistä ja menettelyistä muuta johdu, yhteisö ja sen jäsenvaltiot pyrkivät varmistamaan, että jonkun jäsenvaltion alueella laillisesti työskenteleviä Armenian kansalaisia ei kyseisen jäsenvaltion omiin kansalaisiin verrattuna syrjitä heidän kansalaisuutensa perusteella työehdoissa, palkkauksessa tai irtisanomisessa.

II LUKU

YHTIÖIDEN SIOJITTAUTUMISTA JA TOIMINTAA KOSKEVAT EDELLYTYKSET

23 artikla

2. Jollei Armenian tasavallassa sovellettavasta lainsäädännöstä, edellytyksistä ja menettelyistä muuta johdu, Armenian tasavalta pyrkii varmistamaan, että Armenian tasavallan alueella laillisesti työskenteleviä jäsenvaltioiden kansalaisia ei syrjitä sen omiin kansalaisiin verrattuna kansalaisuutensa perusteella työehdoissa, palkkauksessa tai irtisanomisessa.

1. Yhteisö ja sen jäsenvaltiot myöntävät armenialaisten yhtiöiden 25 artiklan d alakohdassa määritellyn sijoittautumisen osalta kohtelun, joka ei ole epäedullisempi kuin mille tahansa kolmannelle maalle myönnetty kohtelu.

2. Yhteisö ja sen jäsenvaltiot myöntävät alueelleen sijoittautuneille armenialaisten yhtiöiden tytäryhtiöille näiden toiminnan osalta kohtelun, joka ei ole epäedullisempi kuin yhteisön yhtiöille myönnetty kohtelu, sanotun kuitenkaan rajoittamatta liitteessä IV lueteltujen varaumien soveltamista.

3. Yhteisö ja sen jäsenvaltiot myöntävät alueelleen sijoittautuneille armenialaisten yhtiöiden sivuliikkeille näiden toiminnan osalta kohtelun, joka ei ole epäedullisempi kuin minkä tahansa kolmannen maan yhtiöiden sivuliikkeille myönnetty kohtelu.

4. Armenian tasavalta myöntää yhteisön yhtiöiden 25 artiklan d alakohdassa määritellyn sijoittautumisen osalta kohtelun, joka ei ole epäedullisempi kuin armenialaisille yhtiöille tai kolmansien maiden yhtiöille myönnetty kohtelu sen mukaan, kumpi näistä kohteluista on edullisempi.

24 artikla

1. Mitä 23 artiklassa määrätään, ei sovelleta lento-, sisävesi- ja meriliikenteeseen, sanotun kuitenkin rajoittamatta 97 artiklan määräysten soveltamista.

2. Kuitenkin huolintaliikkeiden kansainväliselle meriliikenteelle tarjoamia palveluja koskevien jäljempänä lueteltujen toimien osalta, mukaan lukien eri kuljetusmuodoista koostuvat osittain merellä tapahtuvat kuljetukset, kumpikin osapuoli sallii toisen osapuolen yhtiöiden kaupallisen läsnäolon alueellaan tytäryhtiöiden tai sivuliikkeiden muodossa siten, että sijoittautumis- ja toimintaedellytykset ovat yhtä edulliset kuin sen omille yhtiöille tai kolmansien maiden tytäryhtiöille tai sivuliikkeille myönnetty edellytykset, sen mukaan kummat ovat edullisemmat, kummankin osapuolen voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

3. Tällainen toiminta sisältää seuraavat toimet, mutta ei rajoitu niihin:

- meriliikennepalvelujen ja niihin liittyvien palvelujen markkinointi ja myynti suoraan asiakkaalle tarjoamisesta laskutukseen saakka huolimatta siitä, hoitavatko tai tarjoavatko näitä palveluja itse palvelujen tarjoajat vai sellaiset palvelujen tarjoajat, joiden kanssa palvelujen myyjä on tehnyt pysyviä liikejärjestelyjä;
- sellaisten liikennepalvelujen ja niihin liittyvien palvelujen hankkiminen ja käyttö omaan lukuun tai asiakkaan puolesta, jotka ovat tarpeellisia yhdistetyn palvelun tarjoamiseksi, mukaan lukien kaikki sisämaaliikennepalvelut, erityisesti sisävesi-, maantie- ja rautatieliikenne;

- kuljetusasiakirjojen, tulliasiakirjojen tai muiden kuljetettujen tavaroiden alkuperään tai ominaisuuksiin liittyvien asiakirjojen laatiminen;
- kaikin tavoin tapahtuva tiedon toimittaminen liiketoiminnasta, mukaan lukien tietojärjestelmät ja sähköiset tietojenvaihtojärjestelmät (jollei televiestintään liittyvistä ketään syrjimättömistä rajoituksista muuta johdu);
- liiketoimintaa koskevien järjestelyjen toteuttaminen paikallisten huolintaliikkeiden kanssa, mukaan lukien osallistuminen yhtiöiden osakepääomaan ja paikallisesti (tai ulkomaisen henkilöstön ollessa kyseessä tämän sopimuksen olennaisten määräysten mukaisesti) työhön otetun henkilöstön nimittäminen;
- toimiminen yhtiöiden puolesta muun muassa järjestämällä tarvittaessa aluksen satamassa käynti tai ottamalla vastuu rahdista.

25 artikla

Tässä sopimuksessa tarkoitetaan:

- 'Yhteisön yhtiöllä' tai 'Armenian yhtiöllä' jäsenvaltion tai Armenian tasavallan lainsäädännön mukaisesti perustettua yhtiötä, jonka sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on yhteisön tai Armenian tasavallan alueella. Jäsenvaltion tai Armenian tasavallan lainsäädännön mukaisesti perustettua yhtiötä, jolla on ainoastaan sääntömääräinen kotipaikka yhteisön tai Armenian tasavallan alueella, pidetään kuitenkin yhteisön tai Armenian yhtiönä, jos sen toiminnalla on todellinen ja jatkuva yhteys yhden jäsenvaltion tai Armenian tasavallan talouteen.
- Yhtiön 'tytäryhtiöllä' ensin mainitun yhtiön tosiasiallisessa määräysvallassa olevaa yhtiötä.
- Yhtiön 'sivuliikkeellä' toimipaikkaa, joka ei ole oikeushenkilö mutta jonka toiminta on luonteeltaan pysyvää, esimerkiksi emoyhtiön sivutoimipaikkaa, jolla on oma johto ja jolla on käytännön valmiudet käydä liikeneuvotteluja kolmansien osapuolten kanssa niin, että vaikka kolmannet osapuolet tietävät, että tarvittaessa emoyhtiön eli ulkomailta sijaitsevaan pääkonttoriin on oikeudellinen yhteys, niiden ei tarvitse toimia suoraan tällaisen emoyhtiön kanssa, vaan ne voivat harjoittaa liiketoimintaa sivutoimipaikassa.

- d) 'Sijoittautumisella' a kohdassa tarkoitettujen yhteisön tai Armenian yhtiöiden oikeutta ryhtyä harjoittamaan taloudellista toimintaa perustamalla tytäryhtiötä ja sivuliikkeitä Armenian tasavallassa tai yhteisössä.
- e) 'Toiminnalla' taloudellisen toiminnan harjoittamista.
- f) 'Taloudellisella toiminnalla' teollista, kaupallista ja ammatillista toimintaa.

Tämän luvun ja III luvun määräyksiä sovelletaan myös kansainvälisen meriliikenteen osalta, mukaan lukien eri kuljetusmuodoista koostuvat osittain merellä tapahtuvat kuljetustoimet, niihin jäsenvaltioiden tai Armenian tasavallan kansalaisiin, jotka ovat sijoittautuneet yhteisön tai Armenian tasavallan ulkopuolelle, ja niihin laivanvarustamoihin, jotka ovat sijoittautuneet yhteisön tai Armenian tasavallan ulkopuolelle ja jotka ovat jäsenvaltioiden tai Armenian kansalaisten määräysvallassa, jos niille kuuluvat alukset on rekisteröity tässä jäsenvaltiossa tai Armenian tasavallassa niiden lainsäädännön mukaisesti.

26 artikla

1. Sen estämättä, mitä tässä sopimuksessa muuten määrätään, osapuolta ei estetä toteuttamasta vakavaraisuustoimenpiteitä, muun muassa suojellakseen sijoittajia, tallettajia, vakuutettuja tai sellaisia henkilöitä, joiden omaisuuden hoidosta vastaa rahoituspalvelujen toimittaja tai varmistaakseen rahoitusjärjestelmän loukkaamattomuuden ja vakauden. Jos nämä toimenpiteet eivät ole tämän sopimuksen määräysten mukaisia, niitä ei saa käyttää keinoina osapuolen tämän sopimuksen mukaisien sitoumusten tai velvollisuuksien välttämiseksi.

2. Tätä sopimusta ei saa tulkita osapuoleen kohdistuvaksi vaatimukseksi ilmaista yksittäisten asiakkaiden liiketoimia tai tilejä koskevia tietoja tai julkisten elinten hallussa olevia luottamuksellisia tai omistusta koskevia tietoja.

3. Tässä sopimuksessa 'rahoituspalveluilla' tarkoitetaan liitteessä III esitettyä toimintaa.

27 artikla

Tämän sopimuksen määräykset eivät estä osapuolta soveltamasta tarvittavia toimenpiteitä, joilla estetään sellaisten sen toteuttamien toimenpiteiden kiertäminen, jotka koskevat kolmansien maiden pääsyä osapuolen markkinoille tämän sopimuksen määräysten nojalla.

28 artikla

1. Sen estämättä, mitä tämän osaston I luvussa määrätään, Armenian tasavallan tai yhteisön alueelle sijoittautuneella yhteisön yhtiöllä tai Armenian yhtiöllä on oikeus palkata tai antaa jonkun tytäryhtiönsä tai sivuliikkeensä palkata Armenian tai yhteisön alueella vastaanottavan valtion voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti työntekijöitä, jotka ovat yhteisön jäsenvaltioiden ja vastaavasti Armenian tasavallan kansalaisia, jos nämä työntekijät ovat 2 kohdassa määriteltyjä keskeisissä tehtävissä työskenteleviä henkilöitä ja jos ainoastaan yhtiöt tai sivuliikkeet palkkaavat heidät. Näiden työntekijöiden oleskelulupa ja työ lupa koskee ainoastaan jaksoa, joksi heidät on palkattu työskentelemään.

3. Edellä mainittujen yhtiöiden, jäljempänä 'yhtiökokonaisuus', keskeisissä tehtävissä työskentelevät henkilöt ovat c alakohtassa tarkoitettuja "yhtiön sisäisen siirron saajia", jos yrityskokonaisuus on oikeushenkilö ja jos kyseiset henkilöt ovat olleet sen palveluksessa tai sen osakkaita (muita kuin pääosakkaita) vähintään ennen mainittua siirtoa edeltävän vuoden ajan:

a) Yhtiökokonaisuudessa johtavassa asemassa olevat henkilöt, jotka ensisijaisesti johtavat yhtiötä pääasiallisesti yhtiön hallituksen tai osakkeenomistajien taikka niiden kaltaisten elinten tai henkilöiden valvomina tai johtamina ja joiden tehtäviin kuuluu:

— johtaa yritystä, sen osastoa tai alaosastoa,

— valvoa ja tarkastaa muun valvontatehtävissä toimivan, ammatillisen tai johtotehtävissä toimivan henkilöstön työskentelyä,

— henkilökohtainen toimivalta palkata tai irtisanoa työntekijöitä taikka antaa heidän palkkaamistaan, irtisanoamistaan tai muita henkilöstöön liittyviä suosituksia.

b) Yhtiökokonaisuudessa työskentelevät henkilöt, joilla on yhtiön toiminnalle, tutkimusvälineille, teknologialle tai hallinnolle olennaisen tärkeää harvinaista osaamista. Tällaisen osaamisen arvioinnissa voidaan ottaa huomioon yhtiössä tarvittavan erityisosaamisen lisäksi sellaiseen työhön tai toimialaan liittyvä huomattava pätevyys, joka edellyttää teknistä erityisosaamista, mukaan lukien kuuluminen luvanvaraisten ammattien harjoittajiin.

c) "Yhtiön sisäisen siirron saaja" määritellään luonnolliseksi henkilöksi, joka työskentelee yhtiökokonaisuudessa osapuolen alueella ja joka siirretään väliaikaisesti taloudellista toimintaa harjoitettaessa toisen osapuolen alueelle; kyseisen yhtiökokonaisuuden pääasiallisen toimipaikan on oltava jommankumman osapuolen alueella, ja siirron on tapahduttava tämän yhtiökokonaisuuden sijoittautumisen (sivuli-

ke, tytäryhtiö) yhteydessä siten, että toisen osapuolen alueella harjoitettava taloudellinen toiminta on tosiasiallisesti samankaltaista.

29 artikla

1. Osapuolet pyrkivät kaikkiin tavoin välttämään sellaisten toimenpiteiden tai toimien toteuttamista, jotka muuttavat niiden yhtiöiden sijoittautumista ja toimintaa koskevat edellytykset rajoittavammiksi kuin ne olivat tämän sopimuksen allekirjoituspäivää edeltävänä päivänä.

2. Tämän artiklan määräykset eivät rajoita 37 artiklan määräysten soveltamista; 37 artiklan soveltamisalaan kuuluvia tilanteita koskevat ainoastaan kyseisen artiklan määräykset.

3. Armenian tasavalta antaa kumppanuuden ja yhteistyön hengessä sekä 43 artiklan määräysten mukaisesti yhteisölle tiedon aikeistaan antaa uutta lainsäädäntöä, joka saattaa muuttaa yhteisön yhtiöiden, tytäryhtiöiden ja sivuliikkeiden sijoittautumista Armenian tasavaltaan ja siellä toimimista koskevat edellytykset rajoittavammiksi kuin ne olivat tämän sopimuksen allekirjoituspäivää edeltävänä päivänä. Yhteisö voi pyytää Armenian tasavaltaa toimittamaan sille luonnokset tällaiseksi lainsäädännöksi tai asetuksiksi ja aloittaa näitä luonnoksia koskevat neuvottelut.

4. Jos Armenian tasavallassa käyttöön otettu lainsäädäntö muuttaa Armenian tasavaltaan sijoittautuneiden yhteisön yritysten tytäryritysten ja sivuliikkeiden toimintaa koskevat edellytykset rajoittavammiksi kuin ne olivat tämän sopimuksen allekirjoituspäivää edeltävänä päivänä, kyseessä olevia säädöksiä ei sovelleta asianomaisen säädöksen voimaantuloa seuraavien kolmen vuoden aikana sellaisiin tytäryhtiöihin ja sivuliikkeisiin, jotka olivat jo sijoittautuneet Armenian tasavaltaan säädöksen tullessa voimaan.

III LUKU

VALTIOIDEN RAJAT YLITTÄVÄ PALVELUJEN TARJOAMINEN YHTEISÖN JA ARMENIAN TASAVALLAN VÄLILLÄ

30 artikla

1. Osapuolet sitoutuvat tämän luvun määräysten mukaisesti toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet salliakseen asteittain sen, että muun osapuolen alueelle kuin palvelujen vastaanottaja sijoittautuneet yhteisön yhtiöt tai Armenian yhtiöt voivat tarjota palveluja ottaen huomioon osapuolten palvelualueilla tapahtunut kehitys.

2. Yhteistyöneuvosto antaa 1 kohdan täytäntöönpanoa koskevia suosituksia.

31 artikla

Osapuolet tekevät yhteistyötä tavoitteenaan markkinoille suuntautuneen palvelualan kehittäminen Armenian tasavallassa.

32 artikla

1. Osapuolet sitoutuvat soveltamaan tehokkaasti periaatetta kaupallisin perustein tapahtuvasta vapaasta pääsystä kansainvälisille merenkulun markkinoille ja liikenteeseen:

- a) mitä edellä määrätään, ei rajoita tämän sopimuksen osapuoliin sovellettavia Yhdistyneiden Kansakuntien linjakonferenssien käyttäytymissäännöistä tehtyyn yleissopimukseen perustuvia oikeuksia ja velvollisuuksia. Linjakonferenssiin kuulumattomat reittiliikennettä harjoittavat yhtiöt saavat kilpailla konferenssiin kuuluvien yhtiöiden kanssa edellyttäen, että ne noudattavat periaatetta kaupallisin perustein tapahtuvasta rehellisestä kilpailusta;
- b) osapuolet vahvistavat sitoutuneensa vapaaseen kilpailuun kuivan ja nestemäisen lastin tavaraliikenteen olennaisena tekijänä.

2. Sovellettaessa 1 kohdan periaatteita osapuolet:

- a) eivät tämän sopimuksen voimaantulosta alkaen sovelle yhteisön jäsenvaltioiden ja entisen Neuvostoliiton kahdenvälisen sopimusten kuljetusosuuksia koskevia määräyksiä;
- b) eivät tulevaisuudessa sisällytä kolmansien maiden kanssa tekemiinsä kahdenvälisiin sopimuksiin kuljetusosuuksia koskevia sopimuslausekkeita, lukuun ottamatta poikkeuksellisia olosuhteita, joissa jommankumman osapuolen laivanvarustamoilla ei olisi muutoin mahdollisuutta harjoittaa liiketoimintaa kyseiseen kolmanteen maahan ja sieltä pois;
- c) kieltävät tulevaisuudessa kahdenvälisissä sopimuksissaan kuljetusosuusjärjestelyt kuivan ja nestemäisen lastin tavaraliikenteessä;
- d) poistavat tämän sopimuksen voimaantulosta alkaen kaikki yksipuoliset toimenpiteet sekä hallinnolliset, tekniset ja muut esteet, joilla voi olla rajoittava tai syrjivä vaikutus palvelujen vapaaseen tarjoamiseen kansainvälisessä meriliikenteessä.

3. Osapuolet myöntävät kansainväliselle liikenteelle avoimiin satamiin pääsyn, infrastruktuurin ja liitännäispalvelujen käytön,

niihin liittyvien maksujen, tullipalvelujen, ankkuripaikan antamisen sekä lastaus- ja purkauspalvelujen osalta toisen osapuolen kansalaisten tai yhtiöiden aluksille muun muassa kohtelun, joka on yhtä edullinen kuin osapuolen omille aluksille myönnetty kohtelu.

4. Yhteisön kansalaiset ja yhtiöt, jotka tarjoavat kansainvälisiä meriliikennepalveluja, voivat vapaasti tarjota kansainvälisiä joki/meripalveluja Armenian tasavallan sisävesiväylillä ja päin vastoin.

33 artikla

Jotta varmistettaisiin osapuolten välisen liikenteen yhteensovitettu kehitys, joka on mukautettu niiden kaupallisiin tarpeisiin, voidaan tarvittaessa määrätä molemminpuolista markkinoille pääsyä ja palvelujen tarjontaa koskevista edellytyksistä maa-, rautatie- ja sisävesiliikenteessä sekä mahdollisesti lentoliikenteessä erityisissä sopimuksissa, jotka osapuolet neuvottelevat tämän sopimuksen tultua voimaan.

IV LUKU

YLEISET MÄÄRÄYKSET

34 artikla

1. Tämän osaston määräyksiä sovelletaan, jollei yleisen järjestyksen, yleisen turvallisuuden tai kansanterveyden perusteella annetuista rajoituksista muuta johdu.

2. Niitä ei sovelleta toimintaan, joka osapuolen alueella liittyy edes tilapäisesti viranomaisten toimivallan käyttämiseen.

35 artikla

Tätä osastoa sovellettaessa tämän sopimuksen määräykset eivät estä osapuolia soveltamasta luonnollisten henkilöiden maahanpääsyä, oleskelua, työskentelyä, työehtoja ja sijoittautumista sekä palvelujen tarjontaa koskevaa lainsäädäntöään, jos sillä tavoin ei mitätöidä tai heikennetä niitä etuja, jotka kuuluvat osapuolelle tämän sopimuksen tietyn määräyksen perusteella. Edellä mainittu määräys ei rajoita 34 artiklan soveltamista.

36 artikla

Armenian ja yhteisön yhtiöiden yhteisessä määräysvallassa ja yksinomaisessa omistuksessa oleviin yhtiöihin sovelletaan myös II, III ja IV luvun määräyksiä.

37 artikla

Jommankumman osapuolen sopimuksen nojalla toiselle myöntämä kohtelu ei saa kuukautta ennen palvelujen kauppaa koskevan yleissopimuksen (GATS) asiaa koskevien velvoitteiden voimaantulopäivää olevasta päivästä alkaen GATS:n soveltamisalaan kuuluvien alojen tai toimenpiteiden osalta olla edullisempi kuin ensiksi mainitun osapuolen GATS:n määräysten mukaisesti myöntämä kohtelu; tämä koskee kaikkia palvelualoja, alasektoreja ja tarjoamisen muotoja.

38 artikla

Sovellettaessa II, III ja IV lukua ei oteta huomioon kohtelua, jonka yhteisö, sen jäsenvaltiot tai Armenian tasavalta myöntävät taloudellista yhdentymistä koskeviin sopimukseen sisällytettyjen sitoumusten perusteella GATS-sopimuksen V artiklan periaatteiden mukaisesti.

39 artikla

1. Tämän osaston määräysten mukaisesti myönnettyä suosituimmuuskohtelua ei sovelleta verotukseen liittyviin etuihin, joita osapuolet myöntävät tai aikovat myöntää tulevaisuudessa kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskevien sopimusten perusteella, tai muihin verojärjestelyihin.

2. Tämän osaston määräyksiä ei saa tulkita esteeksi sille, että osapuolet toteuttavat tai panevat täytäntöön toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on estää kaksinkertaisen verotuksen välttämistä tehtyjen sopimusten verotusta koskevien määräysten sekä muiden verojärjestelyjen tai kotimaisen verolainsäädännön mukaisten verojen välttäminen tai kiertäminen.

3. Tämän osaston määräyksiä ei saa tulkita esteeksi sille, että jäsenvaltiot tai Armenian tasavalta erottelevat niiden verolainsäädännön asiaa koskevia määräyksiä sovellettaessa erilaisessa asemassa olevia veronmaksajia toisistaan, erityisesti näiden asuinpaikan perusteella.

40 artikla

Mitä II, III ja IV luvussa määrätään, ei saa tulkita siten, että:

- annetaan oikeus jäsenvaltioiden kansalaisille saapua Armenian alueelle tai Armenian tasavallan kansalaisille saapua yhteisön alueelle tai oleskella siellä missä tahansa ominaisuudessa ja erityisesti yhtiön osakkeenomistajana tai osakkaana tai sen johtajana tai työntekijänä taikka palvelujen tarjoajana tai vastaanottajana,
- Armenian yhtiöiden sivuliikkeille tai tytäryhtiöille yhteisössä annetaan oikeus työllistää tai antaa työllistää Armenian tasavallan kansalaisia yhteisön alueella,
- yhteisön yhtiöiden sivuliikkeille tai tytäryhtiöille Armeniassa annetaan oikeus työllistää tai antaa työllistää jäsenvaltioiden kansalaisia Armenian tasavallan alueella,
- Armenian yhtiöille taikka Armenian yhtiöiden sivuliikkeille tai tytäryhtiöille yhteisössä annetaan oikeus palkata armenialaisia henkilöitä työskentelemään muille henkilöille ja muiden henkilöiden valvonnassa tilapäisin työsopimuksin,
- yhteisön yhtiöille taikka yhteisön yhtiöiden sivuliikkeille tai tytäryhtiöille Armeniassa annetaan oikeus palkata jäsenvaltioiden kansalaisia työntekijöiksi tilapäisin työsopimuksin,

sanotun kuitenkin rajoittamatta 28 artiklan määräysten soveltamista.

V LUKU

JUOKSEVAT MAKSUT JA PÄÄOMA

41 artikla

1. Osapuolet sitoutuvat sallimaan kaikki vapaasti vaihdettavassa valuutassa tämän sopimuksen määräysten mukaisesti suoritettavat yhteisön ja Armenian tasavallan asukkaiden väliset maksut, jotka liittyvät tämän sopimuksen määräysten mukaiseen tavaroiden, palvelujen tai henkilöiden liikkuvuuteen.
2. Tämän sopimuksen voimaantulosta alkaen varmistetaan maksutaseen pääomatilisiin sisältyvien suoritusten osalta pääoman vapaa liikkuvuus sellaisten yhtiöiden suorissa investoinneissa, jotka on perustettu vastaanottavan maan lainsäädännön mukaisesti, ja investoinneissa, jotka on tehty II luvun määräysten mukaisesti, sekä näiden investointien ja niistä saatujen voittojen rahaksi muuttaminen ja kotiuttaminen.
3. Tämän sopimuksen tultua voimaan ei oteta käyttöön uusia valuuttarajoituksia, jotka koskevat yhteisön ja Armenian tasavallan asukkaiden välisiä pääomanliikkeitä ja niihin liittyviä

juoksevia maksuja, eikä olemassa olevia rajoituksia tiukenneta, sanotun kuitenkin rajoittamatta 2 tai 5 kohdan määräysten soveltamista.

4. Osapuolet neuvottelevat keskenään helpottaakseen muiden kuin 2 kohdassa tarkoitettujen pääomamuotojen liikkuvuutta yhteisön ja Armenian tasavallan välillä tämän sopimuksen tavoitteiden edistämiseksi.

5. Tämän artiklan määräysten mukaisesti ja kunnes Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) perustamissopimuksen VIII artiklassa tarkoitettu Armenian valuutan täydellinen vaihdettavuus on toteutettu, Armenian tasavalta voi poikkeuksellisissa olosuhteissa soveltaa lyhyen ajan ja keskipitkän ajan luottojen myöntämiseen ja saamiseen liittyviä valuuttarajoituksia, siltä osin kuin nämä rajoitukset on asetettu sille näiden luottojen myöntämiseksi ja sen asema IMF:ssä sallii ne. Armenian tasavalta soveltaa näitä rajoituksia ketään syrjimättä. Niitä sovelletaan siten, että ne haittaavat mahdollisimman vähän tätä sopimusta. Armenian tasavalta antaa yhteistyöneuvostolle viipymättä tiedon näiden toimenpiteiden käyttöönotosta ja niihin liittyvistä muutoksista.

6. Jos yhteisön ja Armenian tasavallan väliset pääomansiirrot poikkeuksellisissa olosuhteissa aiheuttavat tai uhkaavat aiheuttaa vakavia vaikeuksia valuuttakurssipolitiikan tai rahapolitiikan toteuttamiselle yhteisössä tai Armenian tasavallassa, yhteisö tai Armenian tasavalta voivat toteuttaa suojatoimenpiteitä yhteisön ja Armenian välisen pääomien liikkuvuuden osalta enintään kuuden kuukauden ajan, jos mainitut toimenpiteet ovat ehdottomasti tarpeen, sanotun kuitenkin rajoittamatta 1 ja 2 kohdan soveltamista.

VI LUKU

HENKISEN, TEOLLISEN JA KAUPALLISEN OMAISUUDEN SUOJELU

42 artikla

1. Armenian tasavalta jatkaa tämän artiklan ja liitteen II määräysten mukaisesti henkiseen, teolliseen ja kaupalliseen omaisuuteen kuuluvien oikeuksien suojelun parantamista varmistukseksi viiden vuoden kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta yhteisön suojelun tasoon verrattavissa olevan suojelun tason, mukaan lukien tehokkaat keinot kyseisten oikeuksien täytäntöönpanon varmistamiseksi.
2. Armenian tasavalta liittyy viiden vuoden kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta sellaisiin liitteessä II olevassa 1 kohdassa tarkoitettuihin monenvälisiin yleissopimuksiin henkiseen, teolliseen ja kaupalliseen omaisuuteen kuuluvien oikeuksien suojelusta, joiden osapuolia jäsenvaltiot ovat tai joita ne tosiasiallisesti soveltavat, näihin sopimuksiin sisältyvien asiaa koskevien määräysten mukaisesti.

V OSASTO

YHTEISTYÖ LAINSÄÄDÄNNÖN ALALLA

43 artikla

1. Osapuolet tunnustavat, että Armenian tasavallan nykyisen ja tulevan lainsäädännön lähentäminen yhteisön lainsäädäntöön on tärkeä edellytys Armenian tasavallan ja yhteisön taloudellisten yhteyksien vahvistamiselle. Armenian tasavalta pyrkii varmistamaan, että sen lainsäädäntöä yhtenäistetään vähitellen yhteisön lainsäädäntöön.

2. Lainsäädäntöjen lähentäminen kattaa erityisesti seuraavat alueet: tullilainsäädäntö, yhtiöoikeus, pankkilainsäädäntö, yritysten kirjanpito ja verotus, henkinen omaisuus, työntekijöiden suojeleminen työpaikoilla, rahoituspalvelut, kilpailusäännöt, julkiset hankinnat, ihmisten, eläinten ja kasvien terveyden ja elämän suojeleminen, ympäristö, kuluttajansuoja, välillinen verotus, tekniset säännöt ja standardit, ydinvoima-alan lainsäädäntö sekä liikenne.

3. Yhteisö antaa Armenian tasavallalle näiden toimenpiteiden toteuttamisessa tarvittavaa teknistä apua, johon voi sisältyä esimerkiksi:

- asiantuntijavaihto,
- tietojen toimittaminen varhaisessa vaiheessa, erityisesti olennaisen lainsäädännön osalta,
- seminaarien järjestäminen,
- koulutustoiminta,
- avunanto olennaisia aloja koskevan yhteisön lainsäädännön kääntämisessä.

4. Osapuolet sopivat tarkastelevansa keinoja soveltaa niiden kilpailulainsäädäntöä yhteiseltä pohjalta sellaisissa tapauksissa, jotka koskevat niiden välistä kauppaa.

VI OSASTO

YHTEISTYÖ TALOUDEN ALALLA

44 artikla

1. Yhteisö ja Armenian tasavalta ryhtyvät taloudelliseen yhteistyöhön tarkoituksenaan edistää talousuudistusta ja talouden elpymistä sekä kestäväää kehitystä Armenian tasavallassa. Tällä yhteistyöllä lujitetaan nykyisiä taloussuhteita molempien osapuolten etujen mukaisesti.

2. Menettelyt ja muut toimenpiteet suunnitellaan siten, että niillä edistetään taloudellisia ja yhteiskunnallisia uudistuksia sekä talous- ja kauppajärjestelmän rakennemuutosta Armenian tasavallassa, ja ne noudattavat kestävään ja sopusointuiseen yhteiskunnallisen kehityksen periaatetta; niihin sisältyvät täysimääräisesti myös ympäristöön liittyvät asiat.

3. Tämän vuoksi yhteistyössä keskitytään erityisesti taloudelliseen ja sosiaaliseen kehittämiseen, inhimillisten voimavarojen kehittämiseen, yritysten tukemiseen (mukaan lukien yksityistäminen, investointien edistäminen ja suojaaminen, pienet ja keskisuuret yritykset), kaivostoimintaan ja raaka-aineisiin, tieteen ja teknologiaan, maatalouteen ja elintarvikkeisiin, energiaan, liikenteeseen, matkailuun, televiestintään, rahoituspalveluihin, rahanpesun estämiseen, kauppaan, tulli-yhteistyöhön, tilastoyhteistyöhön, tiedotukseen, viestintään, ympäristönsuojeluun ja alueelliseen yhteistyöhön.

4. Erityistä huomiota kiinnitetään toimenpiteisiin, joilla voidaan edistää Transkaukasian itsenäisten valtioiden välistä ja muiden naapurivaltioiden kanssa tapahtuvaa yhteistyötä kyseisen alueen sopusointuiseen kehitykseen edistämiseksi.

5. Yhteisö voi tarvittaessa antaa teknistä apua taloudellisen yhteistyön ja muiden tässä sopimuksessa määrättyjen yhteistyömuotojen tukemiseksi, ottaen huomioon yhteisön asiaa koskeva neuvoston asetus, jota sovelletaan itsenäisille valtioille annettavaan tekniseen apuun, yhteisön Armenian tasavallalle myöntämään tekniseen apuun liittyvän viiteohjelman painopistealueet sekä tämän avun vahvistetut yhteensovittamis- ja täytäntöönpanomenettelyt.

45 artikla

Yhteistyö tavarakaupan ja palvelukaupan alalla

Osapuolet toimivat yhteistyössä varmistakseen, että Armenian tasavallan kansainvälistä kauppaa käydään WTO:n sääntöjen mukaisesti.

Tähän yhteistyöhön sisältyy kaupan helpottamiseen suoraan liittyviä erityiskysymyksiä, kuten:

- kauppaa ja kaupan liitännäkysymyksiä, mukaan lukien maksut ja selvittelyjärjestelyt, koskevan politiikan muotoilu,
- näitä kysymyksiä koskevan lainsäädännön valmistelu,
- apu Armenian tasavallan mahdollisen WTO:hon liittymisen valmistelemiseksi.

46 artikla

Yhteistyö teollisuuden alalla

1. Yhteistyön tarkoituksena on edistää erityisesti:
 - molempien osapuolten taloudellisten toimijoiden välisten kaupallisten yhteyksien kehittämistä,
 - yhteisön osallistumista Armenian tasavallan pyrkimykseen uudistaa sen teollisuuden rakenteet, ja uusien investointien houkuttelemista teollisuuteen,
 - liikkeenjohdon parantamista,
 - asianmukaisten kaupallisten sääntöjen ja käytäntöjen kehittämistä,
 - ympäristönsuojelua.
2. Tämän artiklan määräykset eivät vaikuta yrityksiä koskevien yhteisön kilpailusääntöjen soveltamiseen.

47 artikla

Investointien edistäminen ja turvaaminen

1. Ottaen huomioon yhteisön ja jäsenvaltioiden toimivalta yhteistyön tavoitteena on luoda suotuisat olosuhteet kotimaisille ja ulkomaisille yksityisille investoinneille, erityisesti parempien investointien turvaamista koskevien edellytysten, pääomansiirtojen ja investointimahdollisuuksia koskevien tietojen vaihdon avulla.
2. Yhteistyön tavoitteena on erityisesti:
 - jäsenvaltioiden ja Armenian tasavallan välisten investointien edistämistä ja turvaamista koskevien sopimusten tekeminen tarvittaessa,
 - jäsenvaltioiden ja Armenian tasavallan välisten kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskevien sopimusten tekeminen tarvittaessa,

- suotuisten olosuhteiden luominen ulkomaisten investointien houkuttelemiseksi Armenian talouteen,
- vakaan ja riittävän liiketoimintaa koskevan lainsäädännön ja sitä koskevien edellytysten luominen sekä lakia, asetuksia ja hallinnollisia käytäntöjä koskevien tietojen vaihto investointien alalla,
- investointimahdollisuuksia koskevien tietojen vaihto muun muassa kaupallisten messujen, näyttelyiden, myyntiviikkojen ja muiden tapahtumien yhteydessä.

48 artikla

Julkiset hankinnat

Osapuolet tekevät yhteistyötä kehittääkseen avoimet ja kilpailukykyiset edellytykset tavaroita ja palveluja koskevien sopimusten myöntämiseksi erityisesti tarjouspyyntöjen avulla.

49 artikla

Yhteistyö standardien ja vaatimustenmukaisuuden arvioinnin alalla

1. Osapuolten välisellä yhteistyöllä edistetään lähentymistä kansainvälisesti hyväksytyihin laatu koskeviin arviointiperusteisiin, periaatteisiin ja suuntaviivoihin. Tarvittavat toimenpiteet helpottavat kehitystä kohti vaatimustenmukaisuuden arvioinnin vastavuoroista tunnustamista sekä Armenian tuotteiden laadun parantamista.
2. Osapuolet pyrkivät tämän vuoksi tekemään yhteistyötä teknistä apua koskevissa hankkeissa, joilla:
 - edistetään asianmukaista yhteistyötä kyseisten alojen erityisjärjestöjen ja erityiselinten kanssa,
 - edistetään yhteisön teknisten määräysten käyttöä ja eurooppalaisten standardien ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen soveltamista,
 - mahdollistetaan kokemusten ja teknisen tiedon jakaminen laadunhallinnan alalla.

50 artikla

Kaivostoiminta ja raaka-aineet

1. Osapuolten tavoitteena on lisätä investointeja ja kauppaa kaivostoiminnan ja raaka-aineiden alalla.
2. Yhteistyössä keskitytään erityisesti seuraaville aloille:

- kaivostoiminnan ja rautaa sisältämättömiin metalleihin liittyvien teollisuuden alojen tulevaisuudennäkymiä koskevien tietojen vaihto,
- yhteistyötä koskevien oikeudellisten puitteiden luominen,
- kauppaan liittyvät kysymykset,
- ympäristöä koskevan lainsäädännön hyväksyminen ja täytäntöönpano,
- koulutus,
- kaivostoiminnan turvallisuus.

51 artikla

Yhteistyö tieteen ja teknologian alalla

1. Osapuolet edistävät yhteistyötä siviilitarkoituksiin suunnatun tieteellisen tutkimuksen ja teknologisen kehittämisen (TTK) alalla yhteisen edun mukaisesti sekä, ottaen huomioon voimavarojen saatavuuden, riittävää pääsyä osapuolten vastaaviin ohjelmiin, jollei henkiseen, teolliseen ja kaupalliseen omaisuuteen kuuluvien oikeuksien tehokkaan suojelun asianmukaisesta tasosta muuta johdu.
2. Tieteen ja teknologian alan yhteistyöhön sisältyy:
 - tieteellisten ja teknisten tietojen vaihto,
 - yhteinen TTK-toiminta,
 - koulutustoiminta ja vaihto-ohjelmat osapuolten TTK-toiminnassa mukana olevien tiedemiesten, tutkijoiden ja teknikoiden liikkuvuuden edistämiseksi.

Jos tämä yhteistyö on sellaista, että siihen sisältyy koulutusta ja/tai harjoittelua, se olisi toteutettava 52 artiklan määräysten mukaisesti.

Osapuolet voivat yhteisestä sopimuksesta harjoittaa muita tieteen ja teknologian alan yhteistyömuotoja.

Tätä yhteistyötä toteutettaessa kiinnitetään erityistä huomiota sellaisten tiedemiesten, insinöörien, tutkijoiden ja teknikkojen uudelleentyöllistämiseen, jotka ovat olleet tekemisissä joukkotutkimuksen ja/tai niihin liittyvän tutkimuksen kanssa.

3. Tämän artiklan soveltamisalaa kuuluva yhteistyö pannaan täytäntöön sellaistenerityisjärjestelyjen mukaisesti, joista

neuvotellaan ja päätetään kummankin osapuolen hyväksymien menettelyjen mukaisesti ja joilla vahvistetaan muun muassa asianmukaiset henkiseen, teolliseen ja kaupalliseen omaisuuteen liittyvät määräykset.

52 artikla

Koulutus ja ammatillinen koulutus

1. Osapuolet tekevät yhteistyötä tavoitteenaan yleisen koulutustason ja ammatillisen pätevyyden parantaminen Armenian tasavallassa sekä julkisella että yksityisellä sektorilla.
2. Yhteistyössä keskitytään erityisesti seuraaviin alueisiin:
 - Armenian tasavallan korkeakoulutason koulutusjärjestelmien nykyaikaistaminen, mukaan lukien korkeakoulutusoisten koulutuslaitosten todistusjärjestelmät ja korkeakoulujen tutkintotodistusten luokittelu,
 - julkisen ja yksityisen sektorin johtajien ja valtion virkamiesten koulutus erikseen määriteltävillä ensisijaisen tärkeillä alueilla,
 - oppilaitosten sekä oppilaitosten ja yhtiöiden välinen yhteistyö,
 - opettajien, tutkinnon suorittaneiden, hallintohenkilöstön, nuorten tiedemiesten ja tutkijoiden sekä nuorison liikkuvuus,
 - eurooppaopintojen edistäminen sopivissa oppilaitoksissa,
 - yhteisön kielten opetus,
 - konferenssitulkkien jatkokoulutus,
 - toimittajien koulutus,
 - kouluttajien koulutus.

3. Osapuolen mahdollista osallistumista toisen osapuolen vastaaviin opetus- ja koulutusalan ohjelmiin voidaan harkita osapuolten menettelyjen mukaisesti, ja tarvittaessa luodaan institutionaaliset puitteet ja laaditaan yhteistyösuunnitelmat, joiden perustana on Armenian tasavallan osallistuminen yhteisön TEMPUS-ohjelmaan.

53 artikla

Maatalous ja maatalousteollisuus

Yhteistyön tarkoituksena tällä alalla on maatalousuudistuksen toteuttaminen, maatalouden, maatalousteollisuuden ja palvelu-

alojen nykyaikaistaminen, yksityistäminen ja rakennemuutos Armenian tasavallassa, kotimaisten ja ulkomaisten markkinoiden kehittäminen Armenian tuotteille edellytyksin, että varmistetaan ympäristönsuojelu ja otetaan huomioon tarve turvata paremmin elintarvikkeiden saanti sekä maatalouteen liittyvän liiketoiminnan kehitys ja maataloustuotteiden valmistus ja jakelu. Osapuolten tavoitteena on myös Armenian standardien asteittainen lähentäminen yhteisön teknisiin määräyksiin, jotka koskevat maatalouden peruselintarvikkeita ja jalostettuja elintarvikkeita, mukaan lukien terveyttä ja kasvien terveyttä koskevat säännöt.

54 artikla

Energia

1. Osapuolet toimivat yhteistyössä markkinatalouden ja Euroopan energiaperuskirjan periaatteita noudattaen, ottaen huomioon energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen energiatehokkuutta ja siihen liittyviä ympäristönäkökohtia koskevan pöytäkirjan suhteessa Euroopan energiainfrastruktuurin asteittaiseen yhdentymiseen.

2. Yhteistyöhön sisältyy muun muassa seuraavat alueet:

- energiapolitiikan muotoilu ja kehitys,
- energia-alan hallinnon ja sääntelyn kehittäminen markkinatalouteen sopivaksi,
- energian jakelun parantaminen, mukaan lukien jakelun turvaaminen, taloudellisesti ja ympäristöystävällisesti,
- energiansäästön ja energiatehokkuuden edistäminen sekä energiatehokkuutta ja siihen liittyviä ympäristönäkökohtia koskevan pöytäkirjan täytäntöönpano,
- energiainfrastruktuurin nykyaikaistaminen,
- jakelu ja käyttöä koskevien energiateknologioiden parantaminen eri energiamuotojen osalta,
- energia-alan johdon koulutus ja tekninen koulutus,
- energia-aineiden ja -tuotteiden kuljetus ja kauttakuljetus,
- institutionaalisten, oikeudellisten, verotukseen liittyvien ja muiden sellaisten edellytysten käyttöön ottaminen, jotka ovat tarpeen lisääntyneen energia-alan kaupan ja investointien kannustamiseksi,
- vesivoiman ja muiden uusiutuvien energialähteiden kehittäminen.

3. Osapuolet vaihtavat keskenään energia-alan investointihankkeita koskevia oleellisia tietoja, erityisesti öljy- ja kaasuput-

kien tai muiden energia-alan tuotteiden kuljetusmuotojen rakentamisen ja kunnostamisen osalta. Ne tekevät yhteistyötä pannakseen mahdollisimman tehokkaasti täytäntöön IV osaston ja 47 artiklan määräykset energia-alan investointien osalta.

55 artikla

Ympäristö

1. Osapuolet kehittävät ja lujittavat ympäristön ja ihmisten terveyden suojelua koskevaa yhteistyötään ottaen huomioon vuoden 1993 Luzernin kokouksen Euroopan energiaperuskirjan ja julistuksen, energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 19 artiklan energiatehokkuutta ja siihen liittyviä ympäristönäkökohtia koskevan energiaperuskirjan pöytäkirjan.

2. Yhteistyön tavoitteena on ympäristön tuhoutumisen torjunta, ja siihen sisältyy erityisesti:

- pilaantumisen tason tehokas valvonta ja ympäristön arviointi; ympäristön tilaa koskeva tietojärjestelmä,
- paikallisen, alueellisen ja valtioiden rajat ylittävän ilman ja veden pilaantumisen torjunta,
- luonnontilan palauttaminen,
- kestävä, tehokas ja ympäristöä säästävä energian tuotanto ja käyttö,
- teollisuuslaitosten turvallisuus,
- kemiallisten aineiden luokitus ja turvallinen käsittely,
- veden laatu,
- jätteiden vähentäminen, kierrätys ja turvallinen jätehuolto, Baselin yleissopimuksen täytäntöönpano,
- maatalouden, maaperän eroosion ja kemiallisen saastumisen ympäristövaikutukset,
- metsien suojelu,
- biologisen monimuotoisuuden säilyttäminen, suojelualueet ja biologisten voimavarojen kestävä käyttö ja hallinta,
- maan käytön suunnittelu, mukaan lukien rakentaminen ja kaupunkisuunnittelu,
- taloudellisten ja verotuksellisten keinojen käyttäminen,
- maailmanlaajuiset ilmastonmuutokset,
- ympäristökasvatus ja ympäristötietoisuus,

- tekninen apu, joka koskee radioaktiivisesti saastuneiden alueiden puhdistamista ja joka on tarkoitettu saastumisen aiheuttamien terveydellisten ja yhteiskunnallisten ongelmien ratkaisemiseksi,
 - hankkeiden valtioiden rajat ylittävien ympäristövaikutusten arvioinnista tehdyn Espoon yleissopimuksen täytäntöönpano.
3. Yhteistyö toteutetaan erityisesti seuraavilla tavoilla:
- suunnitelmien kehittäminen suuronnettomuuksien ja muiden hätätilanteiden varalle,
 - tietojen ja asiantuntijoiden vaihto, mukaan lukien puhtaan teknologian siirtoon ja bioteknologian turvalliseen ja ympäristöystävälliseen käyttöön liittyvät tiedot ja näitä asioita käsittelevät asiantuntijat,
 - yhteinen tutkimustoiminta,
 - lainsäädännön kehittäminen yhteisön määräyksiä vastaavaksi,
 - ympäristökoulutus ja toimielinten vahvistaminen,
 - yhteistyö alueellisella tasolla, mukaan lukien yhteistyö Euroopan ympäristökeskuksessa, sekä kansainvälisellä tasolla,
 - strategioiden kehittäminen, erityisesti maailmanlaajuisten ja ilmastoon liittyvien kysymysten osalta sekä kestävä kehityksen saavuttamiseksi,
 - ympäristövaikutuksia koskevat tutkimukset.

56 artikla

Liikenne

Osapuolet kehittävät ja lujittavat yhteistyötään liikenteen alalla.

Tämän yhteistyön tavoitteena on muun muassa Armenian tasavallan liikennejärjestelmien ja -verkkojen rakenteiden uudistaminen ja nykyaikaistaminen sekä tarvittaessa kuljetusjärjestelmien yhteensopivuuden kehittäminen ja varmistaminen kokonaisvaltaisemman liikennejärjestelmän aikaansaamiseksi. Huomiota kiinnitetään erityisesti perinteisten yhteyksien toimivuuteen Transkaukasian maiden välillä ja muiden naapurivaltioiden kanssa.

Yhteistyöhön sisältyy muun muassa:

- tieliikenteen, rautateiden, satamien ja lentoasemien hallinnon ja toiminnan nykyaikaistaminen,

- rautateiden, sisävesiväylien, maanteiden, satamien, lentoasemien ja lentoliikenteen infrastruktuurien nykyaikaistaminen ja kehittäminen, mukaan lukien yhteisen edun mukaisten pääteiden ja Euroopan laajuisten reittien nykyaikaistaminen edellä mainittujen ja erityisesti TRACECA-hankkeeseen liittyvien liikennemuotojen osalta,
- yhdistettyjen kuljetusten edistäminen ja kehittäminen,
- yhteisten tutkimus- ja kehitysohjelmien edistäminen,
- lainsäädännöllisten ja institutionaalisten puitteiden valmistelu politiikkojen kehittämistä ja täytäntöönpanoa varten, mukaan lukien liikennealan yksityistäminen.

57 artikla

Postipalvelut ja televiestintä

Osapuolet laajentavat ja lujittavat toimivaltansa rajoissa yhteistyötään seuraavilla aloilla:

- politiikkojen ja suuntaviivojen vahvistaminen televiestintäalan ja postipalvelujen kehittämiseksi,
- televiestinnän ja postipalvelujen tariffipolitiikan ja markkinoinnin periaatteiden kehittäminen,
- teknologian ja taitotiedon siirto, mukaan lukien Euroopan tekniset standardit ja todistusjärjestelmät,
- televiestintää ja postipalveluja koskevien hankkeiden kehittämisen sekä investointien kannustaminen,
- televiestintä- ja postipalvelujen tarjonnan tehokkuuden ja laadun parantaminen muun muassa vapauttamalla alasektorien toiminta,
- televiestinnän pitkälle kehittynyt soveltaminen, erityisesti varojen elektronisen siirron alalla,
- televiestintäverkkojen hallinto ja mahdollisimman tehokas käyttö,
- televiestintä- ja postipalvelujen tarjontaa sekä radiotaajuuksien käyttöä koskeva asianmukainen lainsäädäntö,
- televiestinnän ja postipalvelujen alan koulutus markkinoiden edellytysten mukaista toimintaa varten.

58 artikla

Rahoituspalvelut

Yhteistyön tarkoituksena on erityisesti helpottaa Armenian tasavallan osallistumista maailmanlaajuisesti hyväksytyihin vastavuoroisiin maksujärjestelmiin. Teknisessä avussa keskitytään:

- nykyaikaisen yksityisen ja erityisesti kaupallisen pankki- ja rahoituspalvelujärjestelmän kehittämiseen, yhteisten luottovaramarkkinoiden kehittämiseen ja Armenian tasavallan osallistumiseen maailmanlaajuisesti hyväksytyihin vastavuoroisiin maksujärjestelmiin,
- verotusjärjestelmän ja siihen liittyvien toimielinten kehittämiseen Armenian tasavallassa, kokemusten vaihtoon ja henkilökunnan koulutukseen,
- vakuutuspalvelujen kehittämiseen, joka muun muassa loisi suotuisat olosuhteet yhteisön yhtiöiden osallistumiselle vakuutusalan yhteisyritysten perustamiseen Armenian tasavallassa, sekä vientiluottovakuutusten kehittämiseen.

Tällä yhteistyöllä edistetään erityisesti Armenian tasavallan ja jäsenvaltioiden suhteiden kehittämistä rahoituspalvelujen alalla.

59 artikla

Alueiden kehittäminen

1. Osapuolet lujittavat yhteistyötään alueellisen kehityksen alalla ja maan käytön suunnittelussa.
2. Tätä varten osapuolet edistävät yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Armenian tasavallan kansallisten, alueellisten ja paikallisten viranomaisten välistä aluepolitiikkaa ja maan käytön suunnittelua sekä aluepolitiikkojen muotoilun menetelmiä koskevien tietojen vaihtoa kiinnittäen erityistä huomiota epäsuo- tuisten alueiden kehittämiseen.

Ne edistävät myös suoria yhteyksiä kyseisten viranomaisten sekä sellaisten alueellisten ja julkisten järjestöjen välillä, jotka vastaavat aluesuunnittelusta, tarkoituksena muun muassa alueellisen kehityksen edistämismenetelmiä ja -keinoja koskevien tietojen vaihto.

60 artikla

Sosiaalialan yhteistyö

1. Osapuolet kehittävät yhteistyötään terveyden ja turvallisuuden aloilla parantaakseen työntekijöiden terveyden ja turvallisuuden suojelun tasoa.

Yhteistyöhön sisältyy erityisesti:

- koulutus ja ammatillinen koulutus terveyteen ja turvallisuuden liittyvissä kysymyksissä ja erityisesti aloilla, joilla riskit ovat suuret,

- ennalta ehkäisevien toimenpiteiden kehittäminen ja edistäminen ammattitautien ja muiden ammatista aiheutuvien terveyshaittojen torjumiseksi,

- suuronnettomuuksien ehkäiseminen ja myrkyllisten kemikaalien käsittely,

- työympäristöön sekä työntekijöiden terveyteen ja turvallisuuteen liittyvän tietopohjan kehittämistä koskeva tutkimus.

2. Työllisyyden osalta yhteistyöhön sisältyy erityisesti tekninen apu, jota annetaan seuraaviin tarkoituksiin:

- työmarkkinoiden mahdollisimman tehokas käyttö,

- työnhaku- ja neuvontapalvelujen nykyaikaistaminen,

- rakenneuudistusohjelmien suunnittelu ja hallinto,

- työllisyyden kehittämisen edistäminen paikallisella tasolla,

- tietojenvaihto joustavaa työllistämistä koskevista ohjelmista, mukaan lukien itsenäisen ammatinharjoittamisen ja yrittäjyyden kannustamiseen tarkoitetut ohjelmat.

3. Osapuolet kiinnittävät erityistä huomiota sosiaaliturvaa koskevaan yhteistyöhön, johon muun muassa sisältyy yhteistyö Armenian tasavallan sosiaaliturvauudistusten suunnittelussa ja täytäntöönpanossa.

Näiden uudistusten tarkoituksena on kehittää Armenian tasavallassa markkinatalouksille ominaisia turvamenetelmiä, ja ne kattavat kaikki sosiaaliturvan alat.

61 artikla

Matkailu

Osapuolet lisäävät ja kehittävät yhteistyötään, johon sisältyy erityisesti:

- matkailuelinkeinon edistäminen,

- tiedonkulun parantaminen,

- taitotiedon siirtäminen,

- yhteisiä toimia koskevien mahdollisuuksien tutkiminen,

- virallisten matkailusta vastaavien elinten välinen yhteistyö,

- matkailun kehittämistä koskeva koulutus.

62 artikla

Pienet ja keskiuuret yritykset

1. Osapuolten tavoitteena on kehittää ja vahvistaa pieniä ja keskiuureita yrityksiä ja niiden yhteenliittymiä sekä yhteisön ja Armenian tasavallan pienten ja keskiuurtien yritysten välistä yhteistyötä.

2. Yhteistyöhön sisältyy tekninen apu erityisesti seuraavilla aloilla:

- PK-yrityksiä koskevan lainsäädännön kehittäminen,
- asianmukaisen infrastruktuurin kehittäminen (toimisto PK-yritysten tukemista varten, viestintä, apu PK-yrityksille tarjotun rahaston perustamisessa),
- teknologiakeskusten kehittäminen.

63 artikla

Tiedotus ja viestintä

Osapuolet tukevat tietojenkäsittelyn nykyaikaisten menetelmien kehittämistä, mukaan lukien tiedotusvälineet, ja kannustavat tehokasta ja vastavuoroista tietojenvaihtoa. Etusijalle asetetaan ohjelmat, joiden tavoitteena on välittää suurelle yleisölle perustietoa yhteisöstä ja Armenian tasavallasta, mukaan lukien, jos mahdollista, pääsy tietokantoihin, noudattaen täysimääräisesti henkiseen omaisuuteen kuuluvia oikeuksia.

64 artikla

Kuluttajansuoja

Osapuolet aloittavat tiiviin yhteistyön kuluttajansuojajärjestelmänsä yhteensovittamiseksi. Tähän yhteistyöhön voi sisältyä lainsäädäntötyötä ja institutionaalista uudistusta koskevien tietojen vaihto, pysyvien järjestelmien perustaminen vaarallisia tuotteita koskevien tietojen vastavuoroiseksi vaihtamiseksi, kuluttajille annettun tiedon parantaminen erityisesti hintojen, tuotteiden ominaisuuksien ja tarjottujen palvelujen osalta, kuluttajien etujen edustajien välisen tietojenvaihdon kehittäminen sekä kuluttajansuojapolitiikkojen yhteensovittamisen lisääminen ja seminaarien ja koulutusjaksojen järjestäminen.

65 artikla

Tulli

1. Yhteistyön tarkoituksena on varmistaa, että kaikkia suunniteltuja kauppaa ja hyvään kauppatapaaan liittyviä määräyksiä noudatetaan, sekä saattaa päätökseen Armenian tasavallan tullijärjestelmän lähentäminen yhteisön tullijärjestelmään.

2. Yhteistyöhön sisältyy erityisesti:

- tietojenvaihto,
- työskentelymenetelmien parantaminen,
- yhdistetyn nimikkeistön ja yhtenäisen hallinnollisen asiakirjan käyttöönotto,
- yhteyden luominen yhteisön ja Armenian tasavallan passitusjärjestelmien välille,
- tavaraliikenteeseen liittyvien tarkastusten ja muodollisuuksien yksinkertaistaminen,
- nykyaikaisten tullin tietojärjestelmien käyttöönoton tukeminen,
- seminaarien ja koulutusjaksojen järjestäminen.

Teknistä apua annetaan tarvittaessa.

3. Osapuolten hallintoviranomaisten tulliasioita koskevan keskinäisen avun antamisessa noudatetaan tämän sopimuksen liitteessä olevan pöytäkirjan määräyksiä, sanotun kuitenkin rajoittamatta tässä sopimuksessa ja erityisesti sen 69 ja 71 artiklassa tarkoitettua laajempaa yhteistyötä.

66 artikla

Tilastoalan yhteistyö

Tämän alan yhteistyön tarkoituksena on sellaisen tehokkaan tilastojärjestelmän kehittäminen, jonka avulla saadaan talousuudistusprosessin tukemiseen ja seurantaan tarvittavat sekä yksityisen yritystoiminnan kehittämistä Armenian tasavallassa edistävät luotettavat tilastot.

Osapuolet toimivat yhteistyössä erityisesti seuraavilla aloilla:

- Armenian tilastojärjestelmän mukauttaminen kansainvälisiin menetelmiin, standardeihin ja luokituksiin;
- tilastotietojen vaihto,
- tarvittavien makro- ja mikrotaloudellisten tietojen toimittaminen talousuudistuksen toteuttamista ja ohjaamista varten.

Yhteisö edistää tämän tavoitteen saavuttamista antamalla Armenian tasavallalle teknistä apua.

67 artikla

Talous

Osapuolet helpottavat talousuudistusprosessia ja talouspolitiikojen yhteensovittamista yhteistyöllä, jonka tarkoituksena on parantaa niiden talouksien peruseriaatteiden ymmärtämistä sekä talouspolitiikan suunnittelua ja toteuttamista markkinataloudessa. Osapuolet vaihtavat tätä varten makrotaloudellisiin tuloksiin ja tulevaisuuden näkyymiin liittyviä tietoja.

Yhteisö antaa teknistä apua:

- auttaakseen Armenian tasavaltaa talousuudistuksen toteuttamisessa antamalla asiantuntija-apua ja teknistä apua,
- edistääkseen taloustieteilijöiden välistä yhteistyötä taitotiedon siirron edistämiseksi talouspolitiikan suunnittelua varten, sekä tähän politiikkaan liittyvien tutkimustulosten laajan levittämisen varmistamiseksi.

VII OSASTO

YHTEISTYÖ DEMOKRATIAAN JA IHMISOIKEUKSIIN LIITTYVISSÄ KYSYMYKSISSÄ

68 artikla

Osapuolet harjoittavat yhteistyötä kaikissa demokraattisten instituutioiden perustamista tai lujittamista koskeissa kysymyksissä, mukaan lukien oikeusvaltion lujittamisen sekä ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kansainvälisen oikeuden ja ETYJ:n periaatteiden mukaisen suojelemisen kannalta olennaiset kysymykset.

Tämä yhteistyö toteutetaan sellaisten teknisen avun ohjelmien kautta, joiden tavoitteena on muun muassa auttaa asianomaisen lainsäädännön laatimisessa ja täytäntöönpanemisessa, oikeuslaitoksen toiminnassa, oikeusasioihin liittyvissä valtion tehtävissä ja vaalijärjestelmän toiminnassa. Tarvittaessa ohjelmiin voi sisältyä koulutus. Osapuolet edistävät kansallisten ja alueellisten viranomaisten, oikeusviranomaisten, parlamentin jäsenten ja valtioista riippumattomien järjestöjen välisiä yhteydenottoja ja vaihtoja.

VIII OSASTO

YHTEISTYÖ LAINVASTAISEN TOIMINNAN TORJUNNASSA SEKÄ LAITTOAMAN MAAHANMUUTON TORJUNNASSA JA VALVONNASSA

69 artikla

Osapuolet aloittavat yhteistyön seuraavanlaisen lainvastaisen toiminnan ehkäisemiseksi:

- talouteen liittyvä lainvastainen toiminta, mukaan lukien lahjonta,
- tavaroiden, myös teollisuusjätteiden laiton kauppa,
- väärentäminen.

Yhteistyö edellä mainituilla aloilla perustuu neuvotteluihin ja läheiseen yhteistoimintaan. Teknistä ja hallinnollista apua annetaan muun muassa seuraavilla aloilla:

- laitton toiminnan torjuntaa koskevan kansallisen lainsäädännön valmistelu,
- tietokeskusten perustaminen,
- laitton toiminnan torjunnan alalla toimivien elinten tehokkuuden lisääminen,
- henkilökunnan koulutus ja tutkimusinfrastruktuurien kehittäminen,
- laitton toiminnan torjumiseksi tarkoitettujen molemminpuolisesti hyväksyttävien toimenpiteiden suunnittelu.

70 artikla

Rahanpesu

1. Osapuolet ovat yhtä mieltä tarpeesta pyrkiä yhteistyössä estämään niiden rahoitusjärjestelmien käyttö rikosten avulla yleensä ja erityisesti huumausainerikosten avulla saatujen varojen rikollisen alkuperän häivyttämiseen.

2. Tämän alan yhteistyöhön sisältyy erityisesti hallinnollinen ja tekninen apu, jonka tarkoituksena on laatia rahanpesun estämiseksi asianmukaisia sääntöjä, jotka vastaavat samaa asiaa koskevia yhteisön ja kyseisen alan kansainvälisten toimielinten, mukaan lukien rahoitusalan rahanpesutyöryhmä (FATF), sääntöjä.

71 artikla

Huumausaineet

Osapuolet toimivat yhteistyössä toimivaltansa rajoissa parantaakseen huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laittoman valmistuksen, tarjonnan ja kaupan, mukaan lukien huumausaineiden kemiallisten esiasteiden laittomiin tarkoituksiin kulkeutuminen, estämiseksi tarkoitettujen politiikkojen ja toimenpiteiden toimivuutta ja tehokkuutta sekä edistääkseen huumausaineiden kysynnän ehkäisemistä ja vähentämistä. Tämän alan yhteistyö perustuu keskinäisiin neuvotteluihin ja osapuolten väliseen tiiviiseen yhteistyöhön tavoitteiden ja toimenpiteiden yhteensovittamiseen huumausaineisiin liittyvillä eri aloilla.

72 artikla

Laiton maahanmuutto

1. Jäsenvaltiot ja Armenian tasavalta sopivat tekevänsä yhteistyötä laittoman maahanmuuton estämiseksi ja valvomiseksi. Tätä varten:

- Armenian tasavalta sitoutuu ottamaan takaisin kaikki jonkin jäsenvaltion alueella laittomasti oleskelevat kansalaisensa jäsenvaltion pyynnöstä ja ilman muita muodollisuuksia, ja
- jäsenvaltiot sitoutuvat ottamaan takaisin kaikki Armenian tasavallan alueella laittomasti oleskelevat, yhteisöä varten laaditun määritelmän mukaiset kansalaisensa, tämän pyynnöstä ja ilman muita muodollisuuksia.

Jäsenvaltiot ja Armenian tasavalta antavat kansalaisilleen asianmukaiset henkilöllisyysasiakirjat tätä tarkoitusta varten.

2. Armenian tasavalta sitoutuu tekemään sitä pyytävien jäsenvaltioiden kanssa kahdenvälisiä sopimuksia, joissa määrätään takaisinottoa koskevista erityisistä velvoitteista, mukaan lukien velvoite ottaa takaisin muiden maiden kansalaiset ja kansalaisuutta vailla olevat henkilöt, jotka ovat saapuneet jäsenvaltion alueelle Armenian tasavallasta tai jotka ovat saapuneet Armenian tasavallan alueelle jäsenvaltiosta.

3. Yhteistyöneuvosto tarkastelee muita mahdollisia yhteisiä toimia laittoman maahanmuuton estämiseksi ja valvomiseksi.

IX OSASTO

YHTEISTYÖ KULTTUURIN ALALLA

73 artikla

Osapuolet sitoutuvat edistämään ja helpottamaan yhteistyötä kulttuurin alalla. Yhteistyön kohteena voi olla yhteisön taikka yhden tai useamman jäsenvaltion kulttuurin alan yhteistyöohjelma ja muuta yhteisen edun mukaisia toimia voidaan kehittää.

X OSASTO

RAHOITUSYHTEISTYÖ TEKNISEN AVUN ALALLA

74 artikla

Tämän sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi ja 75, 76 ja 77 artiklan määräysten mukaisesti Armenian tasavalta saa tilapäistä rahoitustukea yhteisöltä avustuksina myönnettävänä teknisenä avunantona. Tämän tuen tarkoituksena on nopeuttaa Armenian tasavallan talouden muutosta.

75 artikla

Rahoitustukea annetaan Tacis-ohjelman yhteydessä Euroopan unionin neuvoston asianomaisen asetuksen mukaisesti.

76 artikla

Yhteisön rahoitustuen tavoitteet ja alueet määritellään viiteohjelmassa, josta ilmenee molempien osapuolten välillä sovittavat ensisijaiset tavoitteet ottaen huomioon Armenian tasavallan tarpeet, kunkin alan vastaanottokyky ja uudistusprosessissa tapahtunut edistyminen. Osapuolet antavat asiasta tiedon yhteistyöneuvostolle.

77 artikla

Jotta käytettävissä olevia varoja käytettäisiin mahdollisimman tehokkaasti, osapuolet varmistavat, että yhteisön tekninen apu yhteensovitetään muista lähteistä, esimerkiksi jäsenvaltioista, muista maista ja kansainvälisiltä järjestöiltä, kuten Kansainväliseltä jälleenrakennus- ja kehityspankilta sekä Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankilta, tulevan avun kanssa.

XI OSASTO

INSTITUTIONAALISET MÄÄRÄYKSET, YLEISET MÄÄRÄYKSET JA LOPPUMÄÄRÄYKSET

78 artikla

Perustetaan yhteistyöneuvosto, joka valvoo tämän sopimuksen täytäntöönpanoa. Yhteistyöneuvosto kokoontuu ministeritasolla kerran vuodessa. Se tarkastelee kaikkia tähän sopimukseen liittyviä tärkeitä kysymyksiä sekä kaikkia muita kahdenvälisiä tai kansainvälisiä osapuolten yhteisen edun mukaisia kysymyksiä tämän sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Yhteistyöneuvosto voi myös antaa asianmukaisia suosituksia molempien osapuolten yhteisellä sopimuksella.

puheenjohtajana toimii vuorotellen yhteisö ja Armenian tasavalta.

Yhteistyöneuvosto määrittää työjärjestyksessään yhteistyökomitean tehtävät, joihin sisältyvät yhteistyöneuvoston kokousten valmistelu, ja kyseisen komitean toimintatavan.

2. Yhteistyöneuvosto voi siirtää osan toimivaltaansa yhteistyökomitealle, joka huolehtii jatkuvuudesta yhteistyöneuvoston kokousten välillä.

79 artikla

1. Yhteistyöneuvosto muodostuu Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan yhteisöjen komission jäsenistä sekä Armenian tasavallan hallituksen jäsenistä.

2. Yhteistyöneuvosto vahvistaa oman työjärjestyksensä.

3. Yhteistyöneuvoston puheenjohtajana toimii vuorotellen yhteisön edustaja ja Armenian tasavallan hallituksen jäsen.

80 artikla

1. Yhteistyöneuvostoa avustaa sen tehtävien suorittamisessa yhteistyökomitea, joka muodostuu Euroopan unionin neuvoston jäsenten edustajista ja Euroopan yhteisöjen komission jäsenistä sekä Armenian tasavallan hallituksen edustajista tavallisesti korkeiden virkamiesten tasolla. Yhteistyökomitean

81 artikla

Yhteistyöneuvosto voi päättää perustaa sellaisia erityisiä komiteoita tai elimiä, jotka voivat avustaa sitä sen tehtävien toteuttamisessa, ja määrittää näiden komiteoiden ja elinten kokoonpanon, tehtävät ja työskentelytavat.

82 artikla

Tutkiessaan mitä tahansa tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvaa kysymystä, joka liittyy johonkin GATT/WTO-sopimuksen artiklaan viittaavaan määräykseen, yhteistyöneuvosto ottaa huomioon mahdollisimman suuressa määrin tulkinnan, jonka WTO-sopimuksen jäsenet yleensä antavat kyseiselle GATT/WTO-sopimuksen artiklalle.

83 artikla

Perustetaan parlamentaarinen yhteistyökomitea. Siinä kokoontuvat Armenian tasavallan kansalliskokouksen ja Euroopan par-

lamentin jäsenet mielipiteiden vaihtoa varten. Tämä komitea kokoontuu itse määräämnsä säännöllisin väliajoin.

84 artikla

1. Parlamentaarin yhteistyökomitea muodostuu Euroopan parlamentin ja Armenian tasavallan kansalliskokouksen jäsenistä.

2. Parlamentaarin yhteistyökomitea vahvistaa oman työjärjestyksensä.

3. Parlamentaarin yhteistyökomitean puheenjohtajana toimii vuorotellen Euroopan parlamentti ja Armenian kansalliskokous parlamentaarisen yhteistyökomitean työjärjestyksen määräysten mukaisesti.

85 artikla

Parlamentaarin yhteistyökomitea voi pyytää yhteistyöneuvostoa toimittamaan sille tämän sopimuksen täytäntöönpanoon liittyviä asiaankuuluvia tietoja. Yhteistyöneuvosto toimittaa komitealle pyydetty tiedot.

Parlamentaariselle yhteistyökomitealle annetaan tiedoksi yhteistyöneuvoston suositukset.

Parlamentaarin yhteistyökomitea voi antaa suosituksia yhteistyöneuvostolle.

86 artikla

1. Kumpikin osapuoli sitoutuu varmistamaan tämän sopimuksen soveltamisen yhteydessä, että toisen osapuolen luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt voivat esittää asiansa osapuolten toimivaltaisille tuomioistuimille ja hallinnollisille elimille ilman syrjintää sen omiin kansalaisiin verrattuna puolustaakseen henkilökohtaisia oikeuksiaan ja omaisuuteensa liittyviä oikeuksia, mukaan lukien henkiseen, teolliseen ja kaupalliseen omaisuuteen kuuluvat oikeudet.

2. Toimivaltansa rajoissa osapuolet:

— edistävät välimiesmenettelyn käyttöönottamista sellaisten riitojen ratkaisemiseksi, jotka aiheutuvat yhteisön ja Armenian tasavallan taloudellisten toimijoiden kauppaan ja yhteistyöhön liittyvistä liiketoimista,

— sopivat, että kun riita jätetään välimiesmenettelyllä ratkaistavaksi, riidan osapuolet voivat valita mitä tahansa kansalaisuutta olevan oman välimiehensä ja että puheenjohtajana toimiva kolmas välimies tai ainoa välimies voi olla kolmannen maan kansalainen, lukuun ottamatta tapauksia, joissa osapuolten valitseman välimieskeskuksen säännöissä määrätään toisin,

— suosittelevat taloudellisille toimijoille niiden sopimukseen sovellettavan lain yksimielistä valitsemista,

— edistävät Yhdistyneiden Kansakuntien kansainvälisen kauppaoikeuden toimikunnan (Uncitral) laatimien välimiessääntöjen noudattamista ja ulkomaisten välitystuomioiden tunnistamisesta ja täytäntöönpanosta New Yorkissa 10 päivänä kesäkuuta 1958 tehdyn yleissopimuksen allekirjoittajavaltioiden välimieskeskusten palvelujen käyttöä.

87 artikla

Tämän sopimuksen määräykset eivät estä osapuolta toteuttamasta toimenpiteitä:

a) joita se pitää tarpeellisina keskeisten turvallisuussetujensa vastaisten tietojen julkistamisen estämiseksi;

b) jotka koskevat aseiden, ammusten tai sotatarvikkeiden tuotantoa tai kauppaa taikka puolustustarkoituksen kannalta välttämätöntä tutkimusta, kehitystyötä tai tuotantoa, jos nämä toimenpiteet eivät heikennä sellaisten tuotteiden kilpailuedellytyksiä, joita ei ole tarkoitettu nimenomaan sotilaalliseen käyttöön;

c) joita se pitää oleellisen tärkeinä omien turvallisuussetujensa kannalta vaikeissa, yleisen järjestyksen ylläpitämiseen vaikuttavissa vakavissa sisäisissä levottomuuksissa, sodassa tai sodan uhkaa merkitsevässä vakavassa kansainvälisessä jännitystilassa taikka täyttääkseen velvoitteet, joihin se on sitoutunut rauhan ja kansainvälisen turvallisuuden ylläpitämiseksi;

d) joita se pitää tarpeellisina kaksikäyttöisten teollisuustuotteiden ja teknologian valvontaa koskevien kansainvälisten velvoitteidensa ja sitoumustensa noudattamiseksi.

88 artikla

1. Aloilla, joita tämä sopimus koskee ja rajoittamatta siihen sisältyviä erityismääräyksiä:

— Armenian tasavallan yhteisöön soveltamat järjestelyt eivät saa johtaa syrjintään jäsenvaltioiden, niiden kansalaisten tai yhtiöiden välillä,

— yhteisön Armenian tasavaltaan soveltamat järjestelyt eivät saa johtaa syrjintään Armenian kansalaisten tai yhtiöiden välillä.

2. Mitä 1 kohdassa määrätään, ei rajoita osapuolten oikeutta soveltaa verolainsäädäntöään verovelvollisiin, jotka asuinpaikkansa puolesta eivät ole keskenään samanlaisessa asemassa.

89 artikla

1. Osapuolet voivat saattaa yhteistyöneuvoston käsiteltäväksi tämän sopimuksen soveltamiseen tai tulkintaan liittyvät riidat.

2. Yhteistyöneuvosto voi ratkaista riidan antamalla suosituksen.

3. Jos riitaa ei voida ratkaista 2 kohdan mukaisesti, kumpi tahansa osapuoli voi ilmoittaa toiselle osapuolelle nimeävänsä sovittelijan; toisen osapuolen on tällöin nimettävä toinen sovittelija kahden kuukauden määräajassa. Tätä menettelyä sovellettaessa pidetään yhteisöä ja jäsenvaltioita yhteisesti yhtenä riidan osapuolena.

Yhteistyöneuvosto nimeää kolmannen sovittelijan.

Sovittelijoiden suositukset annetaan määränemmistöllä. Tällaiset suositukset eivät ole osapuolia sitovia.

4. Yhteistyöneuvosto voi vahvistaa riitojen ratkaisumenettelyä koskevan työjärjestyksen.

90 artikla

Osapuolet sopivat neuvottelevansa viipymättä asianmukaisia yhteyksiä käyttäen mistä tahansa tämän sopimuksen tulkintaa tai täytäntöönpanoa koskevasta kysymyksestä ja muista osapuolten välisten suhteiden olennaisista näkökohdista kumman tahansa osapuolen pyynnöstä.

Tämän artiklan määräykset eivät millään tavoin vaikuta eivätkä rajoita 14, 89 ja 95 artiklan määräysten soveltamista.

91 artikla

Armenian tasavallalle tämän sopimuksen mukaisesti myönnetty kohtelu ei saa olla missään tapauksessa edullisempi kuin jäsenvaltioiden toisilleen myöntämä kohtelu.

92 artikla

Tässä sopimuksessa käsitteellä 'osapuolet' tarkoitetaan Armenian tasavaltaa sekä yhteisöä tai sen jäsenvaltioita taikka yhteisöä ja sen jäsenvaltioita kulloinkin niiden toimivallan mukaan.

93 artikla

Siltä osin kuin tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvat kysymykset kuuluvat Euroopan energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen ja sen pöytäkirjojen soveltamisalaan, kyseistä sopimusta ja pöytäkirjoja sovelletaan heti niiden voimaantulosta alkaen kyseisiin kysymyksiin, mutta ainoastaan siltä osin kuin tällaisesta soveltamisesta on niissä määrätty.

94 artikla

Tämä sopimus on aluksi voimassa kymmenen vuotta. Jollei jompikumpi osapuoli sano sopimusta irti ilmoittamalla asiasta kirjallisesti toiselle osapuolelle kuusi kuukautta ennen sopimuksen voimassaolon päättymistä, sen voimassaolo jatkuu ilman eri toimenpiteitä vuoden kerrallaan.

95 artikla

1. Osapuolet toteuttavat kaikki yleistoimenpiteet tai erityiset toimenpiteet, jotka ovat tarpeen niiden tästä sopimuksesta johtuvien velvoitteiden täyttämiseksi. Ne huolehtivat siitä, että tämän sopimuksen tavoitteet saavutetaan.

2. Jos jompikumpi osapuoli katsoo, että toinen osapuoli ei täytä tästä sopimuksesta johtuvia velvollisuuksiaan, se voi toteuttaa aiheelliset toimenpiteet. Ennen näiden toimenpiteiden toteuttamista, lukuun ottamatta erityisen kiireellisiä tapauksia, se antaa yhteistyöneuvostolle kaikki tiedot, joita tarvitaan tilanteen perusteellista tarkastelua varten molemmin puolin hyväksyttävissä olevan ratkaisun saavuttamiseksi.

Ensisijaisesti on valittava sellaiset toimenpiteet, jotka aiheuttavat vähiten haittaa tämän sopimuksen toiminnalle. Nämä toimenpiteet on annettava viipymättä tiedoksi yhteistyöneuvostolle, jos toinen osapuoli sitä pyytää.

96 artikla

Liitteet I, II, III ja IV sekä pöytäkirja ovat tämän sopimuksen erottamaton osa.

97 artikla

Tämä sopimus ei vaikuta, kunnes yhtäläiset yksilöitä ja taloudellisia toimijoita koskevat oikeudet on sen nojalla saavutettu, oikeuksiin, jotka yksilöille ja taloudellisille toimijoille taataan yhtä tai useampaa jäsenvaltiota ja Armenian tasavaltaa sitovissa voimassa olevissa sopimuksissa, lukuun ottamatta aloja, jotka kuuluvat yhteisön toimivaltaan, sanotun kuitenkin rajoittamatta tästä sopimuksesta jäsenvaltioille aiheutuvia velvoitteita niiden toimivaltaan kuuluvilla alueilla.

98 artikla

Tätä sopimusta sovelletaan alueisiin, joihin sovelletaan Euroopan yhteisön perustamissopimusta, Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimusta sekä Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimusta, näissä sopimuksissa määrättyjen edellytysten mukaisesti, sekä Armenian tasavallan alueeseen.

99 artikla

Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri on tämän sopimuksen talteenottaja.

100 artikla

Tämän sopimuksen alkuperäiskappale, jonka englannin-, espanjan-, hollannin-, italian-, kreikan-, portugalin-, ranskan-, ruotsin-, saksan-, suomen-, tanskan- ja armeniankieliset toisinnot ovat yhtä todistusvoimaisia, talletetaan Euroopan unionin neuvoston pääsihteerin huostaan.

101 artikla

Osapuolet hyväksyvät tämän sopimuksen omien menettelyjensä mukaisesti.

Tämä sopimus tulee voimaan sitä päivää seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona osapuolet ovat ilmoittaneet Euroopan unionin neuvoston pääsihteerille ensimmäisessä kohdassa tarkoitettujen menettelyjen päätökseen saattamisesta.

Tultuaan voimaan tämä sopimus korvaa Armenian tasavallan ja yhteisön välisten suhteiden osalta 18 päivänä joulukuuta 1989 Brysselissä allekirjoitetun Euroopan talousyhteisön ja Euroopan atomienergiayhteisön sekä Sosialististen neuvostotasavaltojen liiton kauppaa sekä kaupallista ja taloudellista yhteistyötä koskevan sopimuksen.

102 artikla

Jos ennen tämän sopimuksen voimaantuloa varten tarvittavien menettelyjen päätökseen saattamista tämän sopimuksen joidenkin osien määräyksiä sovelletaan yhteisön ja Armenian tasavallan väliaikaisen sopimuksen perusteella, osapuolet sopivat, että tällöin ilmaisulla 'sopimuksen voimaantulopäivä' tarkoitetaan väliaikaisen sopimuksen voimaantulopäivää.

Hecho en Luxemburgo, el veintidós de abril de mil novecientos noventa y seis.

Udfærdiget i Luxembourg den toogtyvende april nitten hundrede og seksoghalvfems.

Geschehen zu Luxemburg am zweiundzwanzigsten April neunzehnhundertsechsunneunzig.

Έγινε στο Λουξεμβούργο, στις είκοσι δύο Απριλίου χίλια εννιακόσια ενενήντα έξι.

Done at Luxembourg on the twenty-second day of April in the year one thousand nine hundred and ninety-six.

Fait à Luxembourg, le vingt-deux avril mil neuf cent quatre-vingt-seize.

Fatto a Lussemburgo, addì ventidue aprile millenovecentonovantasei.

Gedaan te Luxemburg, de tweeëntwintigste april negentienhonderd zesennegentig.

Feito no Luxemburgo, em vinte e dois de Abril de mil novecentos e noventa e seis.

Tehty Luxemburgissa kahdentenäkymmenentenätoisena päivänä huhtikuuta vuonna tuhatyhdeksänsataayhdeksänkymmentäkuusi.

Som skedde i Luxemburg den tjugoandra april nittonhundra nittiosex.

Կառարված է հուզար իննը հարյուր իննսուց վեց թվականի ապրիլի քսաներկուսին

Pour le Royaume de Belgique

Voor het Koninkrijk België

Für das Königreich Belgien

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijke Gewest.

Diese Unterschrift verbindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

For Kongeriget Danmark

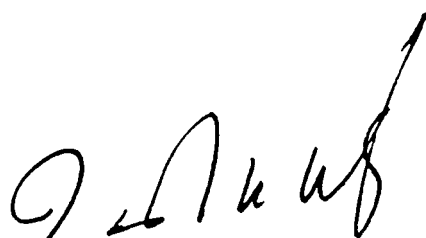
Für die Bundesrepublik Deutschland

Για την Ελληνική Δημοκρατία

Por el Reino de España

A large, stylized handwritten signature in black ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke at the end.

Pour la République française

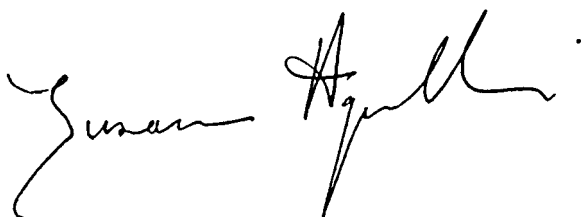
A handwritten signature in black ink, featuring a large initial 'A' followed by several loops and a long vertical stroke.

Thar ceann na hÉireann

For Ireland

A handwritten signature in black ink, starting with a large 'P' and ending with a long horizontal stroke.

Per la Repubblica italiana

A handwritten signature in black ink, starting with a large 'G' and ending with a long horizontal stroke.

Pour le Grand-Duché de Luxembourg

A handwritten signature in black ink, consisting of a large vertical stroke followed by a horizontal stroke.

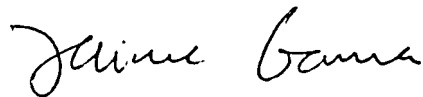
Voor het Koninkrijk der Nederlanden

Für die Republik Österreich

Pela República Portuguesa

Suomen tasavallan puolesta

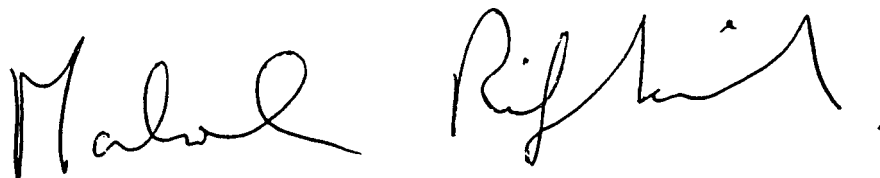
För Republiken Finland

För Konungariket Sverige

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Por las Comunidades Europeas

For De Europæiske Fællesskaber

Für die Europäischen Gemeinschaften

Για τις Ευρωπαϊκές Κοινοότητες

For the European Communities

Pour les Communautés européennes

Per le Comunità europee

Voor de Europese Gemeenschappen

Pelas Comunidades Europeias

Euroopan yhteisöjen puolesta

För Europeiska gemenskaperna

Հայաստանի Հանրապետության հոտմար

LUETTELO LIITTEENÄ OLEVISTA ASIAKIRJOISTA

- Liite I* Etuudet, jotka Armenian tasavalta myöntää itsenäisille valtioille 9 artiklan 3 kohdan mukaisesti
- Liite II* Sopimuksen 42 artiklassa tarkoitettut henkistä, teollista ja kaupallista omaisuutta koskevat yleissopimukset
- Liite III* Sopimuksen 26 artiklan 3 kohdassa tarkoitettut rahoituspalvelut
- Liite IV* Sopimuksen 23 artiklan 2 kohdan mukaiset yhteisön varauumat
- Pöytäkirja hallintoviranomaisten keskinäisestä avunannosta tulliasioissa

LIITE I

**ETUudet, jotka Armenian tasavalta myöntää itsenäisille valtioille 9 artiklan
3 kohdan mukaisesti**

Kaikki itsenäiset valtiot:

Tuontituloja ei kanneta.

LIITE II

SOPIMUKSEN 42 ARTIKLASSA TARKOITETUT HENKISEEN, TEOLLISEEN JA KAUPALLISEEN OMAISUUTEEN KUULUVIA OIKEUKSIA KOSKEVAT YLEISSOPIMUKSET

1. Sopimuksen 42 artiklan 2 kohta koskee seuraavia monenvälisiä yleissopimuksia:
 - Bernin yleissopimus kirjallisten ja taiteellisten teosten suojaamisesta (Pariisin asiakirja, 1971),
 - kansainvälinen yleissopimus esittävien taiteilijoiden, äänitteiden valmistajien sekä radioyhteyksien suojaamisesta (Rooma, 1961),
 - tavaramerkkien kansainvälisestä rekisteröinnistä tehdyn Madridin sopimuksen lisäpöytäkirja (Madrid, 1989),
 - Nizzan sopimus tavaroiden ja palvelujen kansainvälisestä luokituksesta tavaramerkkien rekisteröintiä varten (Geneve 1977, muutettu 1979),
 - Budapestin sopimus mikro-organismien tallettamisen kansainvälisestä tunnustamisesta patentinhakumenettelyä varten (1977, muutettu 1980),
 - uusien kasvilajikkeiden suojaamista koskeva yleissopimus (UPOV) (Geneven asiakirja, 1991).
2. Yhteistyöneuvosto voi suositella, että 42 artiklan 2 kohtaa sovelletaan myös muihin monenvälisiin yleissopimuksiin. Jos kaupankäynnin edellytyksiin vaikuttavia ongelmia esiintyy henkisen, teollisen ja kaupallisen omaisuuden aloilla, voidaan aloittaa kiireelliset neuvottelut kumman tahansa osapuolen pyynnöstä molempia osapuolia tyydyttävän ratkaisun löytämiseksi.
3. Osapuolet vahvistavat seuraavista monenvälisistä yleissopimuksista johtuvien velvollisuuksien merkityksen:
 - teollisuus oikeuden suojelemista koskeva Pariisin liittosopimus (Tukholman asiakirja, 1967, muutettu 1979),
 - tavaramerkkien kansainvälisestä rekisteröinnistä tehty Madridin sopimus (Tukholman asiakirja, 1967, muutettu 1979),
 - patenttiyhteistyösopimus (Washington 1970, muutettu 1979 ja tarkistettu 1984).
4. Armenian tasavalta myöntää tämän sopimuksen voimaantulosta alkaen yhteisön yhtiöille ja kansalaisille henkisen, teollisen ja kaupallisen omaisuuden suojelun ja tunnustamisen osalta kohtelun, joka on yhtä hyvä kuin sen kolmansille maille kahdenvälisten sopimusten perusteella myöntämä kohtelu.
5. Mitä 4 kohdassa määrätään, ei sovelleta etuuksiin, jotka Armenian tasavalta myöntää kolmansille maille tosiasiallisen vastavuoroisuuden perusteella, eikä etuuksiin, jotka Armenian tasavalta myöntää muille entiseen Sosialististen neuvostotasavaltojen liittoon kuuluneille maille.

LIITE III

SOPIMUKSEN 26 ARTIKLAN 3 KOHDASSA TARKOITETUT RAHOITUSPALVELUT

Rahoituspalvelulla tarkoitetaan toisen osapuolen rahoituspalvelujen tarjoajan tarjoamaa rahoitusluonteista palvelua. Rahoituspalveluihin kuuluvat seuraavat toiminnot:

A. Kaikki vakuutuspalvelut ja vakuutukseen liittyvät palvelut

1. Ensivakuutus (mukaan lukien rinnakkaisvakuutus)
 - i) henkivakuutus;
 - ii) muu kuin henkivakuutus.
2. Jälleen- ja edelleenvakuutus.
3. Vakuutusten välittäminen, kuten vakuutusmeklarien ja -asiamiesten toiminta.
4. Vakuutusalan liitännäispalvelut, kuten neuvonta-, aktuaari-, riskin arviointi- ja vahingonkäsittelypalvelut.

B. Pankkipalvelut ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutusta)

1. Talletusten ja muiden takaisin maksettavien varojen vastaanotto asiakkailta.
2. Kaikenlainen lainaustoiminta, muun muassa kulutusluotot, kiinnitysluotot, factoring-rahoitus ja liiketoiminnan rahoitus.
3. Rahoitusleasing.
4. Maksupalvelut ja rahansiirtopalvelut, myös luotto- ja maksukortit, matkashekit ja pankkivekselit.
5. Takaukset ja maksusitoumukset.
6. Kauppa omaan tai asiakkaiden lukuun pörssissä, OTC-markkinoilla tai muulla tavalla, johon kuuluu:
 - a) rahamarkkinavälineet (shekit, vekselit, talletustodistukset ja niin edelleen);
 - b) valuutta;
 - c) johdannaistuotteet, mukaan lukien, mutta ei yksinomaan, futuurit ja optiot;
 - d) vaihtokurssit ja korkovälineet, mukaan lukien sellaiset tuotteet kuten swap-sopimukset, termiinkurssisopimukset ja niin edelleen;
 - e) siirtokelpoiset arvopaperit;
 - f) muut siirtokelpoiset välineet ja rahoitusomaisuus, myös jalometalliharkot.
7. Osallistuminen kaikenlaisten arvopapereiden anteihin, mukaan lukien merkintätakuut ja sijoitukset asiamiehenä (julkisesti tai yksityisesti) ja näihin anteihin liittyvien palvelujen tarjonta.
8. Välitystoiminta rahamarkkinoilla.
9. Omaisuuden hoito, kuten käteisvarojen tai arvopaperisalkun hoito, yhteissijoitusten hoidon kaikki muodot, eläkerahastojen hoito sekä arvopapereiden talletus- ja notariaattipalvelut.
10. Rahoitusomaisuuden, kuten arvopapereiden, johdannaisvälineiden ja muiden siirtokelpoisten välineiden maksu- ja clearingpalvelut.

11. Edellä 1—10 kohdassa lueteltuihin erilaisiin toimiin liittyvät muut neuvontapalvelut ja liitännäisrahoituspalvelut, mukaan lukien luottotiedot ja luottoarviot, sijoituksiin ja salkunhoitoon liittyvä tutkimus ja neuvonta, omaisuuteen ja yhtiöiden rakenneuudistuksiin ja strategiaan liittyvät neuvot.
12. Muiden rahoituspalvelujen tarjoajien suorittama rahoitustietojen antaminen ja siirto, rahoitukseen liittyvä tietojenkäsittely ja siihen liittyvät ohjelmistot.

Seuraavat toimet eivät kuulu rahoituspalvelujen määrittelyyn:

- a) keskuspankkien tai muiden julkisten laitosten toteuttamat toimet raha- ja vaihtokurssipolitiikan toteuttamisen yhteydessä;
- b) keskuspankkien, viranomaisten tai julkisten laitosten harjoittama toiminta valtion lukuun tai valtion takuulla lukuun ottamatta tapauksia, joissa näiden julkisten yhteisöjen kanssa kilpailevat rahoituspalvelujen tarjoajat voivat harjoittaa tätä toimintaa;
- c) lakisäätöiseen sosiaaliturva- tai eläkejärjestelmään kuuluva toiminta, lukuun ottamatta tapauksia, joissa julkisten yhteisöjen tai yksityisten laitosten kanssa kilpailevat rahoituspalvelujen tarjoajat voivat harjoittaa tätä toimintaa.

—

LIITE IV

SOPIMUKSEN 23 ARTIKLAN 2 KOHDAN MUKAISET YHTEISÖN VARAUMAT**Kaivostoiminta**

Joissakin jäsenvaltioissa voidaan vaatia kaivostoimintaa ja kaivosoikeuksia koskevia toimilupia yhtiöiltä, jotka eivät ole yhteisön valvonnassa.

Kalastus

Yhteisön jäsenvaltioiden suvereniteettiin tai lainkäyttövaltaan kuuluvilla merialueilla on biologisten varojen ja kalastusalueiden käyttö ja niille pääsy rajattu kalastusaluksiin, jotka purjehtivat jäsenvaltion lipun alla ja jotka on rekisteröity yhteisön alueella, jollei toisin määrätä.

Kiinteistöjen hankinta

Joissakin jäsenvaltioissa muihin kuin yhteisön yhtiöihin sovelletaan rajoituksia kiinteistöjen hankinnassa.

Audiovisuaaliset palvelut, radio mukaan lukien

Tuotantoa ja jakelua, lähetykset ja muut yleisölle välittämisen muodot mukaan lukien, koskeva kansallinen kohtelu voidaan varata sellaisille audiovisuaalisille töille, jotka täyttävät tietyt alkuperävaatimukset.

Televiestintäpalvelut, liikkuvat palvelut ja satelliittipalvelut mukaan lukien

Varatut palvelut.

Joissakin jäsenvaltioissa pääsy täydentävien palvelujen ja infrastruktuurin markkinoille on rajoitettua.

Ammatilliset palvelut

Palvelut, jotka on varattu luonnollisille henkilöille, jotka ovat jäsenvaltioiden kansalaisia. Tietyin edellytyksin nämä henkilöt voivat perustaa yhtiöitä.

Maatalous

Joissakin jäsenvaltioissa kansallista kohtelua ei voida soveltaa sellaisiin yhtiöihin, jotka eivät ole yhteisön määräysvallassa ja jotka haluaisivat perustaa maatalousyrityksen. Jos yhtiö, joka ei ole yhteisön määräysvallassa, hankkii viinitiloja, sen on ilmoitettava asiasta tai tarvittaessa saatava siihen lupa.

Tietotoimistopalvelut

Joissakin jäsenvaltioissa sovelletaan rajoituksia ulkomaalaisten osallistumiseen kustannus- ja lähetystoimintaa harjoittaviin yhtiöihin.

PÖYTÄKIRJA

hallintoviranomaisten keskinäisestä avunannosta tulliasioissa

1 artikla

Määritelmät

Tässä pöytäkirjassa tarkoitetaan:

- 'tullilainsäädännöllä' osapuolten alueilla sovellettavia säännöksiä, jotka koskevat tavaroiden tuontia, vientiä, kauttakuljetusta ja asettamista tullimenettelyyn, mukaan lukien osapuolten toteuttamat kielto-, rajoitus- ja valvontatoimenpiteet;
- 'pyynnön esittäneellä viranomaisella' toimivaltaista hallintoviranomaista, jonka osapuoli on nimennyt tähän tarkoitukseen ja joka pyytää avunantoa tulliasioissa;
- 'pyynnön vastaanottaneella viranomaisella' toimivaltaista hallintoviranomaista, jonka osapuoli on nimennyt tähän tarkoitukseen ja joka vastaanottaa pyynnön avunannosta tulliasioissa;
- 'henkilötiedoilla' kaikkia tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan henkilöön liittyviä tietoja.

2 artikla

Soveltamisala

1. Osapuolet antavat toisilleen apua toimivaltaansa kuuluvilla aloilla tässä pöytäkirjassa määrättyillä tavoilla ja edellytyksillä tullilainsäädäntöä rikkovien toimien ehkäisemiseksi, paljastamiseksi ja tutkimiseksi.

2. Tässä pöytäkirjassa tarkoitettu avunanto tulliasioissa koskee niitä osapuolten hallintoviranomaisia, jotka ovat toimivaltaisia soveltamaan tätä pöytäkirjaa. Se ei rajoita rikosasioissa annettavaa keskinäistä avunantoa koskevien säännösten soveltamista. Avunannon piiriin eivät myöskään kuulu tiedot, jotka on saatu oikeusviranomaisten pyynnöstä käytettyjen valtuuksien perusteella, elleivät nämä oikeusviranomaiset anna tähän suostumustaan.

3 artikla

Pyynnöstä annettava apu

1. Pynnön vastaanottanut viranomainen toimittaa pyynnön esittäneelle viranomaiselle tämän pyynnöstä kaikki asiaa koske-

vat tiedot, jotta tämä voi varmistaa, että tullilainsäädäntöä sovelletaan oikein, mukaan lukien tiedot havaituista tai suunnitelluista toimista, jotka ovat tai voivat olla tullilainsäädännön vastaisia.

2. Pynnön vastaanottanut viranomainen ilmoittaa pyynnön esittäneelle viranomaiselle tämän pyynnöstä, onko toisen osapuolen alueelta viedyt tavarat tuotu asianmukaisesti toisen osapuolen alueelle, ja yksilöi tarvittaessa tavaroihin sovelletun tullimenettelyn.

3. Pynnön vastaanottanut viranomainen toteuttaa pyynnön esittäneen viranomaisen pyynnöstä tarvittavat toimenpiteet lainsäädäntönsä puitteissa varmistaakseen, että erityinen valvonta kohdistetaan:

- luonnollisiin henkilöihin tai oikeushenkilöihin, joiden perustellusti uskotaan rikkovan tai rikkoneen tullilainsäädäntöä;
- paikkoihin, joihin tavaraa on varastoitu siten, että voidaan perustellusti uskoa niiden olevan tullilainsäädäntöä rikkoviin toimiin tarkoitettuja;
- sellaisten tavaroiden liikkumiseen, joiden on ilmoitettu mahdollisesti olevan tullilainsäädännön vastaisten toimien kohteena;
- kulkuneuvoihin, joita perustellusti uskotaan käytetyn tai käytettävän tai voitavan käyttää tullilainsäädäntöä rikkovissa toimitissa.

4 artikla

Oma-aloitteinen avunanto

Osapuolet antavat toisilleen lainsäädäntönsä, sääntöjensä ja muiden säädösten mukaisesti apua ilman, että sitä pyydetään, jos ne pitävät sitä tullilainsäädännön oikean soveltamisen kannalta tarpeellisena, erityisesti silloin kun ne saavat seuraavia asioita koskevia tietoja:

- toimet, joilla rikotaan tai näytetään rikkovan tullilainsäädäntöä ja joilla saattaa olla merkitystä muille osapuolille,
- uudet keinot tai menetelmät, joita käytetään näiden toimien toteuttamisessa,

- tavarat, joiden tiedetään olevan tullilainsäädäntöä rikkovien toimien kohteena,
- luonnollisiin henkilöihin tai oikeushenkilöihin, joiden perustellusti uskotaan rikkovan tai rikkoneen tullilainsäädäntöä,
- kulkuneuvoihin, joita perustellusti uskotaan käytetyn tai käytettävän tai voitavan käyttää tullilainsäädäntöä rikkovissa toimissa.

5 artikla

Asiakirjojen toimittaminen / tiedoksiannot

Pyynnön vastaanottanut viranomainen toteuttaa pyynnön esittäneen viranomaisen pyynnöstä oman lainsäädäntönsä mukaisesti kaikki tarvittavat toimenpiteet:

- kaikkien sellaisten asiakirjojen toimittamiseksi, ja
- kaikkien sellaisten päätösten tiedoksi antamiseksi,

jotka kuuluvat tämän pöytäkirjan soveltamisalaan, vastaanottajalle, joka asuu sen alueella tai on sijoittautunut sinne. Itse pyynnön osalta sovelletaan 6 artiklan 3 kohdan määräyksiä.

6 artikla

Avunantoa koskevien pyyntöjen muoto ja sisältö

1. Tämän pöytäkirjan mukaisesti esitetyt pyynnot on tehtävä kirjallisesti. Pynnön täyttämiseksi tarvittavat asiakirjat liitetään pyyntöön. Myös suulliset pyynnot voidaan hyväksyä, jos asian kiireellisyyden vuoksi on tarpeen, mutta ne on viipymättä vahvistettava kirjallisesti.
2. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetuissa pyynnöissä on esitettävä seuraavat tiedot:
 - a) pyynnön esittänyt viranomainen;
 - b) pyydetty toimenpiteet;
 - c) pyynnön tarkoitus ja syy;
 - d) asiaan liittyvä lainsäädäntö, säännöt ja muut oikeudelliset välineet;
 - e) mahdollisimman tarkat ja laajat tiedot tutkimuksen kohteena olevista luonnollisista henkilöistä tai oikeushenkilöistä;

f) yhteenveto asiaa koskevista seikoista ja jo suoritetuista kyselyistä, lukuun ottamatta 5 artiklassa tarkoitettuja tapauksia.

3. Pyynnot on tehtävä pyynnön vastaanottaneen viranomaisen virallisella kielellä tai jollakin sen hyväksymällä kielellä.

4. Jos pyyntö ei täytä muotovaatimuksia, voidaan vaatia sen korjaamista tai täydentämistä; varotoimenpiteitä voidaan kuitenkin toteuttaa.

7 artikla

Pyyntöjen täyttäminen

1. Pynnön vastaanottanut viranomainen toimii toimivaltansa ja käytettävissä olevien voimavarojen mukaisesti avunpyynnön täyttämiseksi samalla tavoin kuin se toimisi omaan lukuunsa tai saman osapuolen muiden viranomaisten pyynnöstä toimittamalla käytössään olevia tietoja, suorittamalla aiheellisia tutkimuksia tai teettämällä niitä. Tämä määräys koskee myös hallinnollista yksikköä, jolle pyynnön vastaanottanut viranomainen on välittänyt pyynnön, jos tämä ei voi toimia yksin.

2. Avunantopyynnot täytetään pyynnön vastaanottaneen osapuolen lainsäädännön, sääntöjen ja muiden oikeudellisten välineiden mukaisesti.

3. Osapuolen asianmukaisesti valtuutetut virkamiehet voivat toisen asianomaisen osapuolen suostumuksella ja sen määräämin edellytyksin saada pyynnön vastaanottaneelta tai tämän vastuualueeseen kuuluvilta toiselta viranomaiselta tietoja, jotka koskevat tullilainsäädäntöä tosiasiallisesti tai mahdollisesti rikkovia toimia ja joita pyynnön esittänyt viranomainen tarvitsee tämän pöytäkirjan soveltamiseksi.

4. Osapuolen virkamiehet voivat toisen asianomaisen osapuolen suostumuksella ja sen määräämin edellytyksin olla läsnä tämän alueella suoritettavissa tutkimuksissa.

8 artikla

Tietojen välityksessä käytettävä muoto

1. Pynnön vastaanottanut viranomainen toimittaa tutkimusten tulokset pyynnön esittäneelle viranomaiselle asiakirjoina, oikeaksi todistettuina asiakirjajäljennöksinä, kertomuksina ja muina niiden kaltaisina asiakirjoina.

2. Kaikki 1 kohdassa tarkoitettujen asiakirjojen voidaan korvata missä tahansa muodossa olevalla samalla tarkoitusta varten tietokoneella tuotetulla tiedolla.

9 artikla

Poikkeukset avunantovelvollisuudesta

1. Osapuolet voivat kieltäytyä tässä pöytäkirjassa tarkoitetusta avunannosta, jos avunpyyntöön suostuminen:
 - a) voisi loukata Armenian tasavallan tai sellaisen jäsenvaltion itsemääräämisoikeutta, jolta on pyydetty apua tämän pöytäkirjan mukaisesti; tai
 - b) todennäköisesti uhkaa yleistä järjestystä, turvallisuutta tai muita keskeisiä etuja, erityisesti 10 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa; tai
 - c) koskee muuta kuin tullilainsäädäntöä koskevia valuutta- tai verolainsäädäntöä; tai
 - d) loukkaa teollisia salaisuuksia taikka liike- tai ammattisalaisuuksia.
2. Jos pyynnön esittävä viranomaislainen pyytää sellaista apua, jota se ei itse voisi pyydettyään antaa, se huomauttaa tästä seikasta pyynnössään. Pynnön vastaanottanut viranomaislainen saa päättää, miten se vastaa tällaiseen pyyntöön.
3. Jos avunannosta kieltäydytään, kieltäytymispäätös ja sen perustelut on viipymättä annettava tiedoksi pyynnön esittäneelle viranomaiselle.

10 artikla

Tietojenvaihto ja luottamuksellisuus

1. Tämän pöytäkirjan mukaisesti missä tahansa muodossa annetut tiedot ovat luottamuksellisia tai rajoitettuun käyttöön tarkoitettuja, riippuen kummankin osapuolen asiaa koskevista säännöistä. Niihin sovelletaan julkisten asiakirjojen salassapitovelvollisuutta ja niitä koskee vastaaviin tietoihin sovellettava suoja tiedot vastaanottaneen osapuolen asiaa koskevan lainsäädännön sekä yhteisön toimielimiin sovellettavien vastaavien säännösten mukaisesti.
2. Henkilöön liittyviä tietoja saa toimittaa ainoastaan, jos niitä vastaanottava osapuoli sitoutuu suojelemaan niitä vähintään samalla tavalla kuin tietoja toimittava osapuoli suojeleisi niitä samassa tapauksessa.
3. Saatuja tietoja voidaan käyttää ainoastaan tämän pöytäkirjan soveltamiseksi. Jos toinen osapuoli pyytää tietoja muuhun tarkoitukseen, sen on etukäteen pyydettävä tiedot toimitta-

neelta viranomaiselta sen kirjallista suostumusta. Tietoja pyytäneen osapuolen on lisäksi noudatettava tämän viranomaisen asettamia rajoituksia.

4. Mitä 3 kohdassa määrätään, ei estä tietojen käyttöä tullilainsäädännön noudattamatta jättämisen vuoksi järjestetyissä oikeudellisissa tai hallinnollisissa menettelyissä. Kyseiset tiedot toimittaneelle toimivaltaiselle viranomaiselle ilmoitetaan kyseisestä käytöstä.

5. Osapuolet voivat käyttää tämän pöytäkirjan määräysten mukaisesti saatuja tietoja ja tutkittuja asiakirjoja todisteena todistusaineistossa, kertomuksissa ja lausunnoissa sekä oikeudelle esitettyjen kanteiden ja syytteiden yhteydessä.

11 artikla

Asiantuntijat ja todistajat

1. Pynnön vastaanottaneen viranomaisen virkamies voidaan toisen osapuolen toimivaltaan kuuluvalla alueella valtuuttaa valtuutuksessa olevin rajoituksin esiintymään asiantuntijana tai todistajana tuomioistuini- tai hallintomenettelyissä, jotka koskevat tämän pöytäkirjan soveltamisalaan kuuluvia asioita, sekä esittämään esineitä, asiakirjoja tai niiden virallisesti oikeaksi todistettuja jäljennöksiä, joita mahdollisesti tarvitaan näissä menettelyissä. Todistamis- tai kuulemispynnössä on ilmoitettava selvästi, minkä asian johdosta ja minkä aseman tai ominaisuuden perusteella virkamiestä kuullaan.
2. Valtuutuksen saanut virkamies saa pyynnön esittäneen osapuolen alueella omille virkamiehille voimassa olevan lainsäädännön takaaman suojan.

12 artikla

Avunannosta aiheutuneet kustannukset

Osapuolet ovat vaatimatta toisiltaan korvausta tämän pöytäkirjan nojalla aiheutuneista kustannuksista lukuun ottamatta tapauksen mukaan asiantuntijoiden ja todistajien sekä muun kuin julkishallinnon palveluksessa olevien tulkkien ja kääntäjien kustannuksia.

13 artikla

Soveltaminen

1. Armenian tasavallan keskustulliviranomaiset ja Euroopan yhteisöjen komission toimivaltaiset osastot sekä tarvittaessa

jäsenvaltioiden tulliviranomaiset vastaavat tämän pöytäkirjan soveltamisesta. Ne päättävät kaikista pöytäkirjan soveltamisessa tarvittavista käytännön toimenpiteistä ja järjestelyistä ottaen huomioon voimassa olevat tietosuojaa koskevat säännöt. Ne voivat suositella toimivaltaisille elimille muutoksia, jotka niiden käsityksen mukaan pitäisi tehdä tähän pöytäkirjaan.

2. Osapuolet neuvottelevat keskenään ja ilmoittavat sen jälkeen toisilleen yksityiskohtaisista soveltamista koskevista säännöistä, jotka on annettu tämän artiklan määräysten mukaisesti.

14 artikla

Täydentävä luonne

Yhden tai useamman jäsenvaltion ja Armenian tasavallan tekemät keskinäistä avunantoa koskevat sopimukset eivät estä soveltamasta yhteisön säännöksiä Euroopan yhteisöjen komission toimivaltaisten osastojen ja jäsenvaltioiden tulliviranomaisten välisestä sellaisien tietojen toimittamisesta, jotka koskevat tulliasioissa saatuja, yhteisölle mahdollisesti merkityksellisiä tietoja, sanotun kuitenkin rajoittamatta 10 artiklan määräysten soveltamista.

PÄÄTÖSASIAKIRJA

Täysivaltaiset edustajat, jotka edustavat:

BELGIAN KUNINGASKUNTAA,

TANSKAN KUNINGASKUNTAA,

SAKSAN LIITTOTASAVALTA,

HELLEENIEN TASAVALTA,

ESPANJAN KUNINGASKUNTAA,

RANSKAN TASAVALTA,

IRLANTIA,

ITALIAN TASAVALTA,

LUXEMBURGIN SUURHERTTUAKUNTAA,

ALANKOMAIDEN KUNINGASKUNTAA,

ITÄVALLAN LIITTOTASAVALTA,

PORTUGALIN TASAVALTA,

SUOMEN TASAVALTA,

RUOTSIN KUNINGASKUNTAA,

ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-IRLANNIN YHDISTYNYTTÄ KUNINGASKUNTAA,

jotka ovat Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen, Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen ja Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen sopimuspuolia,

jäljempänä 'jäsenvaltiot', sekä

EUROOPAN YHTEISÖÄ, EUROOPAN HIILI- JA TERÄSYHTEISÖÄ sekä EUROOPAN ATOMIENERGIAYHTEISÖÄ,

jäljempänä 'yhteisö',

sekä

täysivaltaiset edustajat, jotka edustavat ARMENIAN TASAVALTA,

jotka

ovat kokoontuneet Luxemburgiin kahdentenkymmenentenätoisena päivänä huhtikuuta vuonna tuhatyhdeksänsataayhdeksänkymmentäkuusi allekirjoittamaan Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Armenian tasavallan välisen kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen, jäljempänä 'sopimus', ovat hyväksyneet seuraavat tekstit:

sopimus liitteineen ja seuraava pöytäkirja:

pöytäkirja hallintoviranomaisten keskinäisestä avunannosta tulliasioissa.

Jäsenvaltioiden ja yhteisön täysivaltaiset edustajat sekä Armenian tasavallan täysivaltaiset edustajat ovat antaneet seuraavat tämän päätösasiakirjan liitteenä olevat ja jäljempänä luetellut yhteiset julistukset:

Yhteinen julistus sopimuksen 4 artiklasta

Yhteinen julistus sopimuksen 6 artiklan osalta

Yhteinen julistus sopimuksen 15 artiklasta

Yhteinen julistus 25 artiklan b alakohdassa ja 36 artiklassa olevasta valvonnan käsitteestä

Yhteinen julistus sopimuksen 35 artiklasta

Yhteinen julistus sopimuksen 42 artiklasta

Yhteinen julistus sopimuksen 95 artiklasta

Jäsenvaltioiden ja yhteisön täysivaltaiset edustajat sekä Armenian tasavallan täysivaltaiset edustajat ovat ottaneet huomioon tämän päätösasiakirjan liitteenä olevan kirjeenvaihdon:

Yhteisön ja Armenian tasavallan kirjeenvaihto yhtiöiden perustamisesta

Jäsenvaltioiden ja yhteisön täysivaltaiset edustajat sekä Armenian tasavallan täysivaltaiset edustajat ovat ottaneet huomioon tämän päätösasiakirjan liitteenä olevat julistukset:

Ranskan tasavallan julistus

Hecho en Luxemburgo, el veintidós de abril de mil novecientos noventa y seis.

Udfærdiget i Luxembourg den toogtyvende april nitten hundrede og seksoghalvfems.

Geschehen zu Luxemburg am zweiundzwanzigsten April neunzehnhundertsechsunneunzig.

Έγινε στο Λουξεμβούργο, στις είκοσι δύο Απριλίου χίλια εννιακόσια ενενήντα έξι.

Done at Luxembourg on the twenty-second day of April in the year one thousand nine hundred and ninety-six.

Fait à Luxembourg, le vingt-deux avril mil neuf cent quatre-vingt-seize.

Fatto a Lussemburgo, addì ventidue aprile millenovecentonovantasei.

Gedaan te Luxemburg, de tweeëntwintigste april negentienhonderd zesennegentig.

Feito no Luxemburgo, em vinte e dois de Abril de mil novecentos e noventa e seis.

Tehty Luxemburgissa kahdentenkymmenentenätoisena päivänä huhtikuuta vuonna tuhatyhdeksänsataayhdeksänkymmentäkuusi.

Som skedde i Luxemburg den tjugoandra april nittonhundranittiosex.

Կառավարված է հազար ինըը հարյուր իննսուն վեց թվականի ապրիլի քսաներկուսին

Pour le Royaume de Belgique

Voor het Koninkrijk België

Für das Königreich Belgien

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijke Gewest.

Diese Unterschrift verbindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

For Kongeriget Danmark

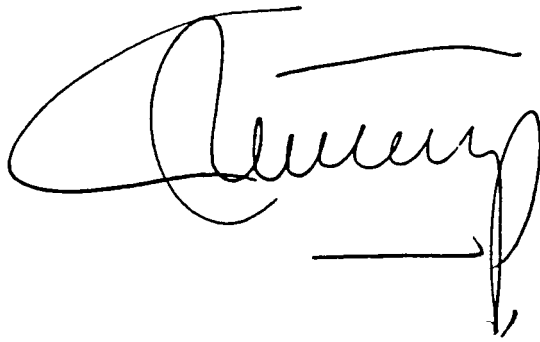
Für die Bundesrepublik Deutschland

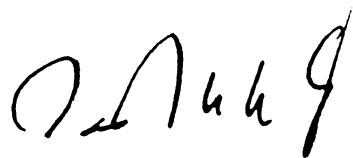
Για την Ελληνική Δημοκρατία

Por el Reino de España

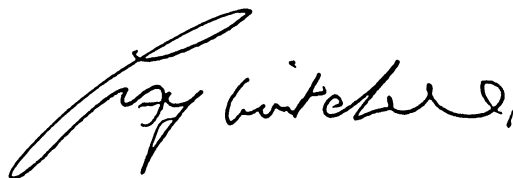

Pour la République française

Thar ceann na hÉireann

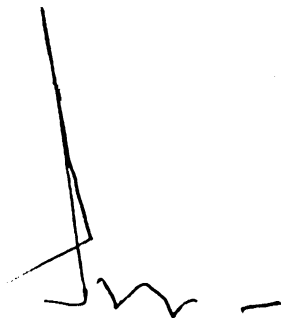
For Ireland

Per la Repubblica italiana

Pour le Grand-Duché de Luxembourg

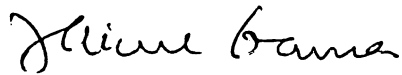
Voor het Koninkrijk der Nederlanden

Für die Republik Österreich

Pela República Portuguesa

Suomen tasavallan puolesta

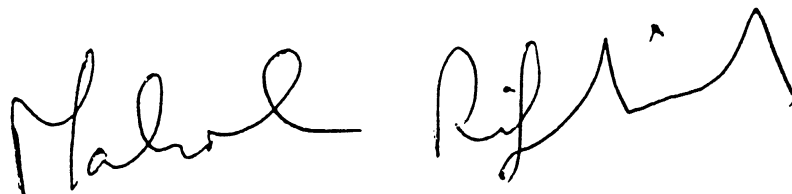
För Republiken Finland

För Konungariket Sverige

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Por las Comunidades Europeas

For De Europæiske Fællesskaber

Für die Europäischen Gemeinschaften

Για τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες

For the European Communities

Pour les Communautés européennes

Per le Comunità europee

Voor de Europese Gemeenschappen

Pelas Comunidades Europeias

Euroopan yhteisöjen puolesta

För Europeiska gemenskaperna

Հայաստանի Հանրապետության համար

Yhteinen julistus 4 artiklasta

Tarkasteltaessa 4 artiklan mukaisesti olosuhteiden muutosta Armenian tasavallassa osapuolet käsittelevät tärkeitä muutoksia, jotka saattavat merkittävästi vaikuttaa Armenian tulevaan kehitykseen. Tämä voi käsitellä Armenian liittymisen WTO:hon, Euroopan neuvostoon tai muihin kansainvälisiin toimielimiin tai liittymisen alueelliseen tulliliittoon tai alueellisiin yhdentymissopimuksiin.

Yhteinen julistus 6 artiklasta

Osapuolten ollessa yhtä mieltä siitä, että olosuhteet vaativat korkean tason tapaamisia, niitä järjestetään ad hoc -pohjalta.

Yhteinen julistus 15 artiklasta

Osapuolet neuvottelevat yhteistyökomiteassa tuontitullipolitiikastaan, mukaan lukien tullisuojaan muutokset, kunnes Armenian tasavalta liittyy WTO:hon. Kyseisiä neuvotteluja ehdotetaan erityisesti ennen tullisuojaan korottamista.

Yhteinen julistus 25 artiklan b kohdassa ja 36 artiklassa olevasta määräysvallan käsitteestä

1. Osapuolet vahvistavat olevansa yhtä mieltä siitä, että määräysvalta riippuu yksittäisten tapausten tosiasiallisista olosuhteista.
2. Yhtiön katsotaan olevan toisen yhtiön määräysvallassa ja sitä pidetään näin ollen toisen yhtiön tytäryhtiönä, jos esimerkiksi:
 - toisella yhtiöllä on äänten enemmistö suoraan tai välillisesti, tai
 - toisella yhtiöllä on oikeus nimittää ja erottaa enemmistö toisen yhtiön hallinto- tai johtoelimen tai valvovan elimen jäsenistä, ja se on samalla tytäryhtiön osakkeenomistaja tai jäsen.
3. Osapuolet katsovat, että 2 kohdassa esitetyt perusteet eivät ole tyhjentyviä.

Yhteinen julistus 35 artiklasta

Pelkästään sen seikan, että viisumi vaaditaan vain tietyn osapuolen luonnollisilta henkilöiltä, ei katsota mitätöivän tai rajoittavan erityiseen sitoumukseen perustuvia etuja.

Yhteinen julistus 42 artiklasta

Osapuolet sopivat, että tätä sopimusta sovellettaessa käsitteisiin henkinen, teollinen ja kaupallinen omaisuus sisältyvät erityisesti tekijänoikeudet, mukaan lukien tietokoneohjelmien tekijänoikeudet ja lähioikeudet, oikeudet, jotka liittyvät patentteihin, teolliseen muotoiluun, maantieteellisiin merkintöihin, mukaan lukien alkuperänimitykset, tavara- ja palvelumerkkeihin ja integroitujen piirien piirimalleihin sekä teollis-oikeuksien suojelemista koskevan Pariisin sopimuksen 10 a artiklassa tarkoitettu suoja vilpillistä kilpailua vastaan ja taitotietoa koskevien julkaisemattomien tietojen suojaaminen.

Yhteinen julistus 95 artiklasta

1. Osapuolet ovat yhtä mieltä siitä, että sopimuksen oikein tulkitsemiseksi ja soveltamiseksi sopimuksen 95 artiklaan sisältyvällä ilmaisulla 'erityisen kiireelliset tapaukset' tarkoitetaan jommankumman osapuolen tekemää tämän sopimuksen merkittävää rikkomista. Tämän sopimuksen merkittävä rikkominen käsittää:
 - a) tämän sopimuksen perusteettoman purkamisen, joka ei ole oikeutettua kansainvälisen oikeuden yleisten sääntöjen mukaan; tai
 - b) tämän sopimuksen 2 artiklassa määrättyjen sopimusten olennaisten osien rikkomisen.
2. Osapuolet ovat yhtä mieltä siitä, että 95 artiklassa tarkoitetuilla 'aiheellisilla toimenpiteillä' tarkoitetaan kansainvälisen oikeuden mukaisesti toteutettuja toimenpiteitä. Jos toinen osapuoli toteuttaa tietyn toimenpiteen erityisen kiireellisessä tapauksessa 95 artiklan nojalla, toinen osapuoli voi aloittaa riitojen ratkaisemista koskevan menettelyn.

KIRJEENVAIHTO**Yhteisön ja Armenian tasavallan yhtiöiden sijoittautumisesta***A. Armenian tasavallan hallituksen kirje*

Arvoisa Herra,

Viitataan 15 päivänä joulukuuta 1995 parafoituun kumppanuus- ja yhteistyösopimukseen.

Kuten neuvotteluissa korostin, Armenian tasavalta myöntää Armenian tasavallan alueelle sijoittautuville ja siellä toimiville yhteisön yhtiöille etuoikeutetun kohtelun tietyiltä osin. Selitin, että tämä heijastaa Armenian politiikkaa edistää kaikin keinoin yhteisön yhtiöiden sijoittautumista Armenian tasavaltaan.

Tulkintani on, tämän seikan huomioon ottaen, että tämän sopimuksen parafoimisen ja yhtiöiden sijoittautumista koskevien artiklojen voimaantulon välisenä aikana Armenian tasavalta ei toteuta toimenpiteitä tai anna lainsäädäntöä, joiden seurauksena yhteisön yhtiöitä syrjittäisiin tai niihin kohdistuva syrjintä huononisi suhteessa Armenian tai kolmansien maiden yhtiöihin ja sopimuksen parafointipäivänä vallinneeseen tilanteeseen verrattuna.

Olisin kiitollinen, jos voisitte vahvistaa vastaanottaneenne tämän kirjeen.

Vastaanottakaa, Arvoisa Herra, korkeimman kunnioitukseni vakuutus.

Armenian tasavallan hallituksen puolesta

B. Euroopan yhteisön kirje

Arvoisa Herra,

Minulla on kunnia ilmoittaa saaneeni seuraavan tänään päivätyn kirjeenne:

”Viitataan 15 päivänä joulukuuta 1995 parafoituun kumppanuus- ja yhteistyösopimukseen.

Kuten neuvotteluissa korostin, Armenian tasavalta myöntää Armenian tasavallan alueelle sijoittautuville ja siellä toimiville yhteisön yhtiöille etuoikeutetun kohtelun tietyiltä osin. Selitin, että tämä heijastaa Armenian politiikkaa edistää kaikin keinoin yhteisön yhtiöiden sijoittautumista Armenian tasavaltaan.

Tulkintani on, tämän seikan huomioon ottaen, että tämän sopimuksen parafoimisen ja yhtiöiden sijoittautumista koskevien artiklojen voimaantulon välisenä aikana Armenian tasavalta ei toteuta toimenpiteitä tai anna lainsäädäntöä, joiden seurauksena yhteisön yhtiöitä syrjittäisiin tai niihin kohdistuva syrjintä huononisi suhteessa Armenian tai kolmansien maiden yhtiöihin ja sopimuksen parafointipäivänä vallinneeseen tilanteeseen verrattuna.

Olisin kiitollinen, jos voisitte vahvistaa vastaanottaneenne tämän kirjeen.”

Vahvistan vastaanottaneeni tämän kirjeen.

Vastaanottakaa, Arvoisa Herra, korkeimman kunnioitukseni vakuutus.

Euroopan yhteisön puolesta

Ranskan tasavallan julistus

Ranskan tasavalta huomauttaa, että Armenian tasavallan kanssa tehtyä kumppanuus- ja yhteistyösopimusta ei sovelleta Euroopan yhteisön perustamissopimuksen mukaisesti Euroopan yhteisöön assosioituneihin merentakaisiin maihin ja alueisiin.
